

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.010/X

Külföldi hírek

budapest, 1982. június 08.

kül.

k e d d

sk0001 4 230 mtik1003

izrael inváziója - kommentár /1. rész/

rákos györgy és hilu anna, az mti tudósítói írják:

kairó, 1982. június 8. /mti/ - az izraeli hadsereg vasárnap kezdődött dél-libanoni inváziója tel aviv számára a camp david-i egyezmények által teremtett új stratégiai helyzet felmérésére ad lehetőséget.

david kimche, az izraeli külügyminisztérium igazgatója vasárnapi rádiónyilatkozatában magától értetődő nyíltsággal fogalmazta meg az agresszió célját: országa a pfsz meggyengítésével a „békefolyamat”, azaz a camp david-i formula útjában álló „akadályt akarja elhárítani”, kimche mindehhez egyiptom megértését kérte, azon az alapon, hogy, mint mondta, „a pfsz kezdettől fogva aláaknázza a békefolyamatot”,.

a katonailag legerősebb és legnépesebb arab frontállam, egyiptom diplomáciai uton történt semlegesítése után izraelben most a palesztinai felszabadítási szervezet katonai eszközökkel való közömbösítését tüzték napirendre. a jelek szerint izrael arra számít, hogy a pfsz katonai meggyengítésével kiiktathatja a kényszerítő elemet a palesztin problémával kapcsolatos jövőbeli kezdeményezésekből, és a sinai-félsziget visszaszolgáltatása fejében hosszú távon biztosíthatja fizikai jelenlétét a hatnapos háboruban szerzett palesztin területeken, ciszjordániában és gazában.

ke

a tizenöt éve fennálló status quo megőrzésének biztosítékát tel aviv a dél-libanoni határvidék katonai ellenőrzésében látja. a jelenlegi invázióknak azonban a hivatalos közlemények szerint nem célja a szóbanforgó - kb. 40 km kiterjedésű sáv - tartós megszállása. az izraeli stratégák a jelek szerint a dezertált libanoni őrnagy, szaad haddad 1978-ban létrejött bábállamának kiterjesztése révén kívánnak széles ütközővezetést létesíteni izrael és a palesztin ellenállás harci egységei között. begin miniszterelnök hétfőn személyesen utazott a csatlós miniallam vezetőjéhez, hogy szimbolikusan „átadja”, neki az izraeli erők által lerohant beaufort erődítményt, a körzet eddig palesztin kézen volt harcászati fontosságú állását. /folyt./

rg-hf/hi lb ha

06.19 080682 2066

-.-

sk0002 4 230 mtik1004

izrael dél-libanoni inváziója - kommentár /2. rész/

a hónapok óta előkészített izraeli akció időzítésében kétségkívül meghatározó szerepe volt az iraki-iráni háború közelmúltban végbement fejleményeinek, elsősorban annak, hogy az arab országok megosztottak a konfliktus megítélésében, és ez a jelenlegi kritikus szakaszban bénítólag hat az egységes fellépésre.

a falkland/malvin/-szigeteken zajló brit-argentín háborúskodás a nemzetközi diplomáciai energiák lekötésével szintén serkentőleg hatott az izraeli döntés megszületésére. a múlt hét végén elindított nagyszabású hadművelet nap szerinti időzítése azonban minden bizonnyal philip habib amerikai elnöki megbízott missziójával függ össze: haig amerikai külügyminiszter a napokban új közel-keleti diplomáciai offenzívát helyezett kilátásba. izrael egyebek között éppen ennek irányát és korlátait kívánja megszabni, amikor a palesztin mozgalomra mért csapással még a diplomáciai érintkezést előtt javítani kívánja pozícióit.

az amerikai diplomata, aki hétfőn kora hajnalban érkezett izraelbe, a délutáni órákig várakozott begin előszobájában, zsebében reagan „sürgős üzenetével”, miközben vendéglátója beárta, hogy csapatai kedvező tárgyalási aduként használható állásokat vegyenek birtokba. a begin kormány döntésébe belpolitikai megfontolások is belejátszottak: a jobboldali koalíció május közepén kisebbségbe került a törvényhozásban. begin a „nemzeti egyetértés”, helyreállítása érdekében nem most először fordul a külső katonai

le

akció eszközéhez. számítása nem tűnik elhibázottnak: peresz, az ellenzék derékhadát képező munkapárt vezetője „jogos önvédelemként”, értékelte a libanoni palesztin állások felszámolására indított agressziót, mi több, a széles tömegbázisú hisztadruht szakszervezeti szövetség a harci események kirobbanására hivatkozva vasárnap lefújta a hetek óta tartó bérkövetelő sztrájkokat. /folyt./

rg-hf/hi lb ha

06.22 080682 1921

-.-

sk0003 4 230 mtik1005

izrael dél-libanoni inváziója - kommentár /3. rész/

a libanoni akció „achilles sarka”, és ezt tel avivban is tudják, az országban állomásozó szíriai békefenntartó erők magatartása. ha szíria belép a harcokba, az izrael által villámháborúnak szánt „második litáni hadművelet”, akár átfogó közel-keleti háborúvá is szélesedhet, aminek következményeit nem lehet előre kiszámítani. az izraeli hivatalos nyilatkozatok tanúsága szerint tel aviv mindenképpen szeretné elkerülni, hogy csapatai közvetlen konfrontációba kerüljenek a szíriai egységekkel, és ezért gyors katonai sikert akar elérni.

végül, de nem utolsó sorban egyiptom színvállásra kényszerítése is a célok között szerepel. a libanon ellen indított izraeli agresszió a többi között megtorpedózhatja egyiptom és az arab világ egy része között megindult óvatos békülési folyamatot.

tel avivban alapvető fontosságúnak ítélik, milyen álláspontra helyezkedik kairó a következő napokban. hétfőn minden eshetőségre készen több tucat izraeli újságíró érkezett az egyiptomi fővárosba, hogy jelen legyen, ha kairó - az előzetes izraeli számításokkal ellentétben - váratlan döntésre szánja el magát.

rg-hf/hi lb ha

06.23 080682 1198

le

-.-

sk0004 4 230 mtik1006

pugwash-találkozó

genf, 1982. június 8. /taszsz/- a genfben megtartott 6. pugwash-találkozó résztvevői megvitatták az európai nukleáris fegyverek korlátozásával és csökkentésével, valamint az európai atomfegyvermentes övezetek létesítésével összefüggő kérdéseket.

a hétfőn befejeződött találkozóról kiadott közlemény elutasítja a korlátozott nukleáris háború megvívásának lehetőségéről szóló katonai doktrínát és azt javasolja, hogy hozzanak olyan intézkedéseket, amelyek kizárják a nukleáris fegyver elsőként történő alkalmazását. minél előbb kezdjék meg a tárgyalásokat az európai nukleáris fegyverek és a hadászati fegyverek korlátozásáról - hangoztatja a dokumentum, majd üdvözli a bejelentést, hogy a szovjetunió és az egyesült államok tárgyalásokat kezd a hadászati támadó fegyverek korlátozásáról és csökkentéséről.

df tj ha

06.27 080682 0859

--

sk0005 4 300 mtik1007

a dél-libanoni harcok színtere - háttéranyag

1982. június 8. /afp/ - az izraeli hadsereg vasárnap mintegy 60 kilométer széles fronton kezdett támadást, amelynek éle a földközi-tenger partján lévő tyr várostól a 2800 méter magas hermon-hegység nyugati lejtőjéig húzódik, a libanoni-izraeli-sziriai határ találkozási pontjánál.

a tyr környéki tengerparti síkságtól eltekintve a vidék igen hegyes-völgyes, a mélyedéseket átlagosan 500 méter magas, gyér növényzettel borított mészkőcsucok szabdalják fel.

tyr a világ egyik legrégebbi városa, az ókorban föníciai kereskedő-telep volt. korábban mintegy 50-60 ezer mohamedán és keresztény arab lakta. 1948 óta körülbelül 20 ezer palesztin menekült telepedett meg a város külterületein, és így módon tyr a palesztin-libanoni haladó erők egyik főhadiszállása lett dél-libanonban. a város halászkötője ma is pezsgő forgalmu, a környéken pedig virágzik a mezőgazdasági termelés.

ll

tyrtól 12 kilométerre délre kezdődik szaad haddad „miniállama”, ahonnan vasárnap este az egyik izraeli páncélos dandár megkezdte előrenyomulását észak felé a tengerparti uton. még délebbre, a haddad-féle övezet és a libanoni-izraeli határ között fekszik nakura városa, ahol a unifil főhadiszállását rendezték be.

kelet felé a termékeny parti síkság fokozatosan szigorubb vidéknek adja át helyét. észak felé fordulva, hirtelen meredélyhez érünk, ez a litani-folyó szűk völgye. a litani, észak-keleti forrása felől a tengerpart felé haladva, torkolatától mintegy 25 kilométerre keletre, északkelet-délnyugati irányát éles kanyarral kelet-nyugatra változtatja. e fölél a „könyök”, fölél magasodik a beaufort-kastély, amelyet még a kereszties lovagok emeltek az ezredforduló után. a 700 méter magas csucson lévő kastélyt a palesztin gerillák katonai erősséggé építették ki, ahonnan kilátás nyílik nabatijeh-ra, a pfsz egyik dél-libanoni központjára, onnan nem messze mardzsajunra, a haddad-erők főhadiszállására, valamint jó időben a libanoni-izraeli határon túlra is. a kastélyt a hírek szerint az izraeli erők elfoglalták.

a litánin túl a hermon-hegység északi lejtői következnek, amelyek magaslatot képeznek a damaszkuszi síkság, a golan-fennsík és galilea között. ez is stratégiai fontosságú terület. dél-libanon egyébként ritkán lakott terület. a lakosság zöme síita mohamedán. katonai szempontból a térség nehezen járható páncélosokkal, nagyobb járművekkel. a hegyes-völgyes vidék katonai szakértők szerint a mindenkori védőknek, ez esetben a palesztinoknak kedvez.

sg lb ng

06.33 080682 2550

--

sk0006 4 230 mtik1008

bucetta

rákos györgy, az mti tudósítója jelenti:

kairó, 1982. június 8. /mti/ - hétfő este kairóba érkezett mohammed bucetta marokkói külügyminiszter, az első magas rangú politikus olyan arab országból, amely annak idején, az izraellet aláírt különbéke nyomán megszakította diplomáciai kapcsolatait egyiptommal.

ll

sk0004 4 230 mtik1006

pugwash-találkozó

genf, 1982. június 8. /taszsz/- a genfben megtartott 6. pugwash-találkozó résztvevői megvitatták az európai nukleáris fegyverek korlátozásával és csökkentésével, valamint az európai atomfegyvermentes övezetek létesítésével összefüggő kérdéseket.

a hétfőn befejeződött találkozóról kiadott közlemény elutasítja a korlátozott nukleáris háború megvívásának lehetőségéről szóló katonai doktrínát és azt javasolja, hogy hozzanak olyan intézkedéseket, amelyek kizárják a nukleáris fegyver elsőként történő alkalmazását. minél előbb kezdjék meg a tárgyalásokat az európai nukleáris fegyverek és a hadászati fegyverek korlátozásáról - hangoztatja a dokumentum, majd üdvözli a bejelentést, hogy a szovjetunió és az egyesült államok tárgyalásokat kezd a hadászati támadó fegyverek korlátozásáról és csökkentéséről.

df tj ha

06.27 080682 0859

--

sk0005 4 300 mtik1007

a dél-libanoni harcok szintere - háttéranyag

1982. június 8. /afp/ - az izraeli hadsereg vasárnap mintegy 60 kilométer széles fronton kezdett támadást, amelynek éle a földközi-tenger partján lévő tyr várostól a 2800 méter magas hermon-hegység nyugati lejtőjéig húzódik, a libanoni-izraeli-sziriai határ találkozási pontjánál.

a tyr környéki tengerparti síkságtól eltekintve a vidék igen hegyes-völgyes, a mélyedéseket átlagosan 500 méter magas, gyér növényzettel borított mészkőcsucok szabdalják fel.

tyr a világ egyik legrégebbi városa, az ókorban föníciai kereskedő-telep volt. korábban mintegy 50-60 ezer mohamedán és keresztény arab lakta. 1948 óta körülbelül 20 ezer palesztin menekült telepedett meg a város külterületein, és így módon tyr a palesztin-libanoni haladó erők egyik főhadiszállása lett dél-libanonban. a város halászkötője ma is pezsgő forgalmu, a környéken pedig virágzik a mezőgazdasági termelés.

ll

tyrtól 12 kilométerre délre kezdődik szaad haddad „miniállama,,, ahonnan vasárnap este az egyik izraeli páncélos dandár megkezdte előrenyomulását észak felé a tengerparti uton. még délebbre, a haddad-féle övezet és a libanoni-izraeli határ között fekszik nakura városa, ahol a unifil főhadiszállását rendezték be.

kelet felé a termékeny parti síkság fokozatosan szigorubb vidéknek adja át helyét. észak felé fordulva, hirtelen meredélyhez érünk, ez a litani-folyó szűk völgye. a litani, észak-keleti forrása felől a tengerpart felé haladva, torkolatától mintegy 25 kilométerre keletre, északkelet-délnyugati irányát éles kanyarral kelet-nyugatra változtatja. e fölél a „könyök,, fölé magasodik a beaufort-kastély, amelyet még a kereszties lovagok emeltek az ezredforduló után. a 700 méter magas csucson lévő kastélyt a palesztin gerillák katonai erősséggé építették ki, ahonnan kilátás nyílik nabatijeh-ra, a pfsz egyik dél-libanoni központjára, onnan nem messze mardzsajunra, a haddad-erők főhadiszállására, valamint jó időben a libanoni-izraeli határon túlra is. a kastélyt a hírek szerint az izraeli erők elfoglalták.

a litánin túl a hermon-hegység északi lejtői következnek, amelyek magaslatot képeznek a damaszkuszi síkság, a golan-fennsík és galilea között. ez is stratégiai fontosságú terület. dél-libanon egyébként ritkán lakott terület. a lakosság zöme siita mohamedán. katonai szempontból a térség nehezen járható páncélosokkal, nagyobb járművekkel. a hegyes-völgyes vidék katonai szakértők szerint a mindenkorl védőknek, ez esetben a palesztinoknak kedvez.

sg lb ng

06.33 080682 2550

--

sk0006 4 230 mtik1008

bucetta

rákos györgy, az mti tudósítója jelenti:

kairó, 1982. június 8. /mti/ - hétfő este kairóba érkezett mohammed bucetta marokkói külügyminiszter, az első magas rangú politikus olyan arab országból, amely annak idején, az izraellel aláírt különbéke nyomán megszakította diplomáciai kapcsolatait egyiptommal.

ll

az egyiptomi-marokkói kapcsolatok felújítása tanulmányozás alatt áll - jelezte bucetta érkezésekor adott nyilatkozatában.

marokkó egyiptom és a konzervatív arab országok közötti békülés élenjáró kezdeményezője - emlékeztetnek megfigyelők. ii. hasszán marokkói uralkodó tevékeny részt vállalt izrael és egyiptom titkos érintkezéseinek megszervezésében, még mielőtt kairó és tel aviv a nemzetközi nyilvánosság előtt felvették a kapcsolatot, és a kairóval történt szakítás marokkói részről nem volt egyéb, mint az ezt előíró összaráb döntés végrehajtása.

a marokkói diplomácia vezetője kairói tartózkodása alatt - amelynek időtartamát egyelőre nem közölték - találkozik hoszni mubarak államfővel, hogy üzenetet adjon át neki ii. hasszán királytól. a korábban többször bejelentett, majd elhalasztott, és most végülis létrejött látogatás elsősorban egyiptom arab világbeli pozíciójának, illetve e pozíció jövőjének megvitatására ad alkalmat. bizonyos továbbá, hogy a marokkói-egyiptomi tárgyalásokon napirendre került az irak-iráni háború alakulása, valamint izrael hétvégén kezdődött dél-libanoni inváziója is. a marokkói uralkodó küldötte mindezen túlmenően egyeztető tanácskozásokat folytat kairói vendéglátóival az afrikai egységsszervezet helyzetéről annak fényében, hogy az aesz - marokkó és több más tagállam tiltakozása ellenére - főtitkári döntéssel tagjául fogadta a rabat ellen nyugat-szahara függetlenségéért harcoló polisario-frontot, illetve az általa kikiáltott saharai arab demokratikus köztársaságot.

rg/jp lb ng

06.38 080682 1882

--

sk0007 4 300 mtik1009

dél-libanon, mint izraeli célpont - háttéranyag

1982. június 8. /mti-afp/ - libanon déli része régóta izrael célpontja. az ott lévő fontos vízforrások miatt elfoglalását már a korai cionisták tervbe vették. az izraeli hadsereg számára akkor nőtt meg a terület jelentősége, amikor a jordániából 1970-ben kiűzött palesztin fegyveresek nagy számban csatlakoztak társaikhoz, akik a libanoni kormány és a pfsz 1969-ben kairóban kötött megállapodása értelmében dél-libanon keleti részén, az úgynevezett fatah-földön állomásoztak.

ll

1972. február: az izraeli hadsereg támadást intéz több határmenti libanoni falu ellen.

1977. szeptember: az 1975-76-os nagy libanoni polgárháború időszakában a határvidéken tapasztalt viszonylagos nyugalom véget ér, az izraeli hadsereg ismét megtorló akciókat indít, repülőgépei bombázzák dél-libanon több körzetét.

1977. november: az izraeli légierő a határ közelében lévő palesztin táborokat, valamint nabatijeh-t és tyrt bombázza.

1978. március 14.: egy, a haifa-tel-aviv útvonalon közlekedő izraeli személyszállító autóbussz ellen intézett palesztin támadás után az izraeli hadsereg páncélos egységei a litani folyótól délre eső libanoni terület egészét elfoglalják.

1978. június 13.: véget ér a megszállás. az izraeli hadsereg a megszállt területet részben az akkor alakított ideiglenesen libanonban állomásozó ensz-erőknek /unifil/, részben pedig - az ensz-erők és a libanoni-izraeli határ közé eső vidéket - szaad haddad szakadár libanoni katonatiszt fegyvereseinek adja át, jóllehet a biztonsági tanács dél-libanonnal kapcsolatos határozata a libanoni kormány fennhatóságának helyreállítását írja elő a térségben.

1979. április 18.: haddad őrnagy „szabad libanon” néven kihirdeti az általa ellenőrzött, keresztények lakta dél-libanoni terület „függetlenségét”. célja, hogy libanont „felszabadítsa a palesztin megszállás alól”.

1980. augusztus 18-19.: nagyszabású izraeli tüzérségi és légitámadás négy palesztin tábor ellen arnoun és a beaufort-kastély térségében. utána tyrt és körzetét bombázzák. decemberig kisebb-nagyobb izraeli támadások folynak.

1981. február 13.: a libanon központi körzetében lévő bekaa-völgy fölött izraeli-szíriai légitámadás zajlik le.

1981. április 28.: az izraeli légierő az arabközi békefenntartó erők szíriai egységeinek állásait bombázza a bekaa-völgyben. /folyt./

sg lb ha

06.43 080682 2413

ll

--

sk0008 4 300 mtik1010

dél-libanon - háttér /2. rész/

1981. április 29.: a szíriai egységek nagy hatákonyságu légvédelmi rakétákat helyeznek el a bekaa-völgyben. az amerikai elnök philip habib személyében különmegbízottat küld a válság rendezésére. az első habib-misszió június 27-ig tart. gyakorlatilag eredménytelenül zárul, mert az iraki atomközpont ellen június 7-én végrehajtott izraeli légitámadás után, amelyet a szaud-arábiában szolgálatot teljesítő amerikai awacs-felderítő gépek állítólag „nem észleltek”, a szíriai és a palesztin fél nem tartja „pártatlannak”, és elutasítja azt az amerikai javaslatot, hogy izrael számára azontúl ne az izraeli légierő, hanem az amerikai műholdak végezzenek felderítést dél-libanon fölött. ezért cserébe ki kellene vonni a szíriai légvédelmi egységeket a bekaa-völgyből.

hathetes viszonylagos nyugalom után az izraeli légierő két héten át szinte megszakítás nélkül bombázza a palesztinok dél-libanoni állásait, majd beiruti politikai központjait. a polgári áldozatok száma: 300 halott és mintegy 800 sebesült.

1981. július 24.: philip habib második libanoni küldetése végeztével bejelenti, hogy izraeli-palesztin tüzszünet jött létre, amelyet formálisan a pfsz az ensz-szel, izrael pedig az egyesült államokkal „kötött”. a tüzszünet létrejöttét izraelben a palesztinok veszteségeivel magyarázzák.

1982. április 3.: izrael a tüzszünet megsértésének minősíti, hogy terroristák párizsban meggyilkolják az izraeli nagykövetség első titkárát.

1982. április 21.: az izraeli légierő palesztin táborokat bombáz beirut közelében. két szíriai repülőgépet is lelőnek.

1982. május 8-9.: izrael a tüzszünet megsértésének minősíti, hogy egy izraeli katonai gépkocsi aknára fut dél-libanonban. a légierő palesztin állásokat bombáz a litani-folyó torkolatvidékén és beiruttól délre. a támadásokra a palesztinok tüzérési tüzzel válaszolnak, a lövedékek izrael északi részén csapódnak be.

1982. június 4-6.: izrael a londoni nagykövete ellen előzőleg elkövetett merényletet is a tüzszünet megsértésének minősíti, légitámadások indulnak beirut külső területei ellen. június 5-én a dzsiddában tartózkodó jasszer arafat, a pfsz elnöke a szervezet készségét hangsúlyozza a tüzszünet folytatására, ennek ellenére június 6-án becslések szerint 20 ezer főnyi izraeli páncélos és

cs

gyalogos egységek tüzérési, légi és haditengerészeti támogatással újabb támadást indítanak dél-libanon ellen. hivatalos céljuk az, hogy a palesztin erőket „lőtávolon kívülre”, legkevesebb 40 kilométerre távolítsák el a libanoni-izraeli határtól.

sg lb ha

06.47 080682 2597

..-

sk0009 4 230 mtik1011

varsói tanácskozás /1. rész/

kelemen istván, az mti tudósítója jelenti:

varsó, 1982. június 8. /mti/ - lengyelország időszerű politikai, társadalmi és gazdasági helyzetéről, a helyi államigazgatási szervek feladatairól tartottak tanácskozást hétfőn varsóban a vajdasági és a városi tanácselnökök, valamint az országos honvédelmi bizottság teljhatalmu megbízottainak részvételével.

boguslaw stachura hadosztálytábornok, a belügyminiszter első helyettese arról beszélt, hogy a szükségállapot alapvetően hozzájárult az ország életének stabilizálásához. az ország biztonságát, nyugalomát kétféle veszély fenyegeti. a külső: a nato, főként az amerikai kormányzat által folytatott, a szocialista országokkal való konfrontáció politikája. a belső veszély abból ered, hogy az országban működnek még olyan illegális csoportok és szervezetek, amelyek a szocialista állam ellen lépnek fel. az általuk kiprovokált tömeges rendbontások arra kötelezik a hatalmat, hogy a társadalom érdekének védelmében következetesen lépjen fel velük szemben.

wladyslaw mroz altábornagy, a lengyel néphadsereg főfelügyelője a hadsereg szakértői által számos vajdaságban végrehajtott, az élet minden területére kiterjedő ellenőrzések eredményeiről szólt. mint mondta, számos pozitív jelenség mellett az ellenőrző csoportok sok helyen a szocialista megújulást gátló hibákat, hanyagságokat tártak fel, amelyeknek nyomán le kell vonni a személyi következtetéseket.

jerzy wojtecki mezőgazdasági és élelmiszergazdasági miniszter a növénytermesztés és az állattenyésztés helyzetét elemezve rámutatott, hogy az állam minden tőle telhetőt megtesz a jegyre járó

cs

husfejadagok fenntartása érdekében. az utóbbi időben egyébként a mezőgazdaság bizonyos gépfajtákból a korábbinál többet kapott, de alkatrészekből változatlanul hiány van, és továbbra sincs elég műtrágya. /folyt./

kn tj ha

06.52 080682 1885

--

sk0010 4 230 mtik1012

varsói tanácskozás /2. rész/

az élelmiszerpiacon hosszú idő óta először az egyensúly kialakulásának jelei mutatkoznak - jelentette ki zenon komender belkereskedelmi és szolgáltatási miniszter. ez részben az áremelések következménye, ugyanakkor nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy jelentősen nőttek a létfenntartási költségek, és ennek nemcsak gazdasági, hanem társadalmi vetületével is foglalkozni kell. sokkal rosszabb a helyzet az iparcikkek területén, és ez várhatóan az év végéig sem javul lényegében. a jegyrendszer fenntartására szükség van, de hosszabb távon ez akadályozhatja a gazdasági reform megvalósítását - mondotta a miniszter, hozzátéve, hogy elsőként a szeszes italok és a dohányárak jegyre való árusítását szüntetik majd meg. hangsúlyozta, hogy a jegyrendszernek - a mostanitól eltérően - az ország egész területén egységesnek kell lennie.

a tanácskozáson mondott zárszavában wojciech jaruzelski miniszterelnök hangsúlyozta: az élet bebizonyította a szükségállapot bevezetéséről hozott döntés helyességét. ennek révén sikerült ugyanis megerősíteni az államot, és a hatalom ma képes arra, hogy biztosítsa a rendet és a nyugalmat a társadalom számára. a szükségállapot kihirdetése óta eltelt hat hónap mérlege összességében pozitív, bár a válságból való kijutásig még hosszú és igen nehéz út áll az ország előtt. a tanácselnökökhöz és az országos honvédelmi bizottság megbízottaihoz fordulva jaruzelski a hatalom iránti bizalom megerősítésének szükségességéről beszélt, és arról, hogy rugalmasan kell reagálni mindenre, ami a helyzet javulása szempontjából döntő. a párt, vezető szerepét betöltve, koalíciós frontban kíván haladni valamennyi hazafias erővel, köztük a pax társaság és minden világi katolikus csoport tagjaival.

se

szólt arról, hogy az értelmiségieknek - akiknek soraiban egyfajta „belső emigrációra”, utaló magatartás tapasztalható - aktívan be kell kapcsolódniuk a haza javára végzett munkába. jaruzelski végezetül kifejezte azt a meggyőződését, hogy a társadalom egyre inkább úgy tekint majd a hatalomra, mint a szocialista megújulást aktívan szavatóló tényezőre.

kn/jp tj ha

06.56 080682 2144

--

sk0011 4 300 mtik1013

haddad őrnagy „miniállama”, - háttér

1982. június 8. /afp/ - dél-libanonban a litani folyótól délre eső vidéken, az izraeli-libanoni határ mentén a földközi-tenger partjától a hermon-hegység lábáig 8-10 kilométer mélyen és 120 kilométer szélességben húzódik az terület, amelyet a libanoni hadseregből 1978-ban dezertált - és később távollétében kitalított és elítélt - szaad haddad, volt őrnagy fegyveresei tartanak megszállva, izrael katonái és pénzügyi támogatásával.

haddad 1979 tavaszán „függetlennek”, nyilvánította a területet, amelyen körülbelül 100 ezer ember élt, mintegy 35 ezer keresztény, 60 ezer siita mohamedán, 5 ezer druz és néhány száz szunnita mohamedán. a lakosság jelentős része északra menekült az elmúlt évek során. a területet északon a unifil körzete, délen izrael határolja.

haddad és hiveinek kapcsolatai az izraeli hadsereggel 1976-ban kezdődtek, amikor a libanoni polgárháború zürzavarában gyakorlatilag ellenőrzés nélkül maradt és megnyílt az izraeli-libanoni határ. 1978 óta, amióta a haddad-féle egységek véglegesen elszakadtak a libanoni hadseregtől és megtelepedtek a déli országrészben, a kapcsolatok kibővültek: az általában 2000 főnyire becsült szakadár sereget teljes egészében izrael szerelte föl nehézfegyverekkel, tüzérséggel és harckocsikkal. a kiképzésről, de még a ruházatról is az izraeli fegyveres erők gondoskodnak. nemrég begin izraeli kormányfő maga mintegy 100 millió dollárra becsülte a haddad-féle „államnak”, eddig nyújtott izraeli támogatás értékét.

sg lb ha

06.59 080682 1548

se

--

sk0012 4 230 mtik1014

török alkotmánytervezet

szófia, 1982. június 8. /mti/ - az új török alkotmány tervezetét legkésőbb július 15-ig az alkotmányozó gyűlés elé terjesztik megvitatásra. a hirt orhan aldikacti, a konzultatív gyűlés alkotmányelőkészítő bizottságának elnöke közölte a török sajtóban. elmondta, hogy az új török alaptörvény tervezete tartalmazza az előző, 1961. évi alkotmány egyes elemeit.

ismeretes, hogy a török alkotmányozó gyűlés tavaly ősszel, több mint egy évvel az 1980. szeptember 12-i katonai hatalomátvétel után alakult meg. az alkotmányozó gyűlésnek, amelynek elsődleges feladata az új alkotmány, valamint az ország politikai berendezkedésének gerincét képező más fontos törvények, köztük a választási törvény megalkotása, nem lehettek tagjai azok, akik a katonai hatalomátvétel előtt parlamenti képviselők, politikai párt tagjai vagy vezetői voltak.

török lapjelentések szerint az utóbbi hetekben képviselői csoportok kialakulásának jelei tapasztalhatók a 160 tagú alkotmányozó gyűlésben. a milliyet című tekintélyes istanbuli napilap szerint három fő politikai csoport, a mintegy 60 fős „liberálisok-atatürkisták”, valamint a lényegesen kisebb létszámú „szociáldemokraták”, és az „ellenzéki radikálisok”, szerveződésének jelei láthatók.

ankarai külföldi megfigyelők értékelése szerint az alkotmányozó gyűlésen belüli politikai polarizálódás a leendő politikai pártok megalakítását célzó kezdeti kísérlet lehet.

emlékezetes, hogy egy korábbi bejelentés értelmében novemberben népszavazásra terjesztik elő az új török alkotmányt.

...ék/hi lb ha

07.03 080682 1593

ll

--

sk0013 4 300 mtik1015

unifil - háttér

1982. június 8. /afp/ - az ideiglenesen libanonban állomásozó ensz-erőket, angol nevének rövidítésével a unifil-t - amelynek egységeivel egyes hírek szerint az izraeli katonák a napokban harcokba keveredtek - az ensz bt 1978. március 19-én hozott 425. számú határozata értelmében szervezték meg, annak nyomán, hogy az izraeli hadsereg elfoglalta dél-libanont.

Létszámát eredetileg 6000 főben állapították meg. a tiz országból - szenegálból, a fidzsi-szigetektől, nigériából, hollandiából, ghanából, norvégiából, franciaországból, olaszországból, svédországból és írországból - érkezett egységek az izraeli csapatok kivonásának ütemében foglalták el állásaikat. a unifil létszámát az ensz bt idén februárban 7000 főre növelte /643 francia katona május 28-án érkezett meg./

a unifil megbízatása a bt-határozat értelmében arra szól, hogy „ellenőrizze az izraeli erők kivonulását dél-libanontól, állítsa helyre a térségben a békét és a biztonságot, és segítse a libanoni kormányt tényleges fennhatóságának ujjafteremtésében libanon déli részén”, ennek ellenére a unifil az izrael által 1978. március-júniusban megszállt dél-libanoni területnek csak egy részét foglalja el. az izraeli-libanoni határ északi oldalán egy körülbelül 10 kilométer mély és 120 kilométer széles területsávot szaad haddad szakadár libanoni őrnagy izraellel szövetséges erői tartanak megszállva. ezenfelül a unifil által ellenőrzött területen is van egy rés, amelyen keresztül az izraeli és a libanoni szakadár és a palesztin erők érintkezésbe kerülhettek egymással. a unifil új francia egységét ennek a résznek a betömésére küldték a területre. a jelentések szerint az egyik izraeli páncélos dandár vasárnap ezen a résen át tört észak felé.

1978 óta a unifil több mint tucatnyi katonája esett az ellenségeskedések nemegyszer véletlen áldozatává. vasárnap egy újabb, ezúttal norvég ensz-katona halt meg az izraeli előretörés közben.

sg lb ha

07.07 080682 1968

ll

--

sk0014 4 230 mtik1016

ensz - cuellar /1. rész/

bokor pál, az mti tudósítója jelenti:

new york, 1982. június 8. /mti/ - a fegyverkezés döbbenetes, gazdasági szempontból kétségbeejtő méreteket öltött világszerte - állapította meg javier perez de cuellar ensz-főtthkár hétfőn este az az ensz-közgyűlés második rendkívüli leszerelési ülészakájának megnyitáskor elhangzott beszédében.

a főtthkár adatai szerint jelenleg világszerte évente már csaknem 600 milliárd dollárt költenek fegyverkezésre, azaz az egy emberre jutó katonai kiadások - 112 dollár évente - meghaladják sok fejlődő ország egy főre jutó nemzeti össztermékének értékét. két korszerű hadászati bombázó árából világméretű kampányt lehetne finanszírozni az irástudatlanság ellen, és az egészségügyi világszervezet a feketehimlő elleni eredményes küzdelmére kevesebb pénzt fordít, mint amennyibe egy újabb típusú levegő-levegő rakéta kifejlesztése kerül.

korunk tragikus iróniája - mondotta a főtthkár -, hogy a fegyverkezési hajszája tovább folyik, holott minden fél tisztában van annak lehetséges borzalmas következményeivel. anélkül, hogy megnevezte volna a felelősöket, perez de cuellar megállapította: a jelenlegi nemzetközi helyzet távol van attól, amire a bizalom és a megnövekedett biztonságérzet érdekében szükség lenne. „a viszonylagos enyhülés légköre, amely az elmúlt évtizedet jórészt jellemezte, súlyos ártalmakat szenvedett,„ /folyt./

br/so ng

07.13 080682 1431

--

sk0015 4 230 mtik1017

ensz - cuellar /2. rész/

a főtthkár emlékeztetett rá: négy évvel ezelőtt, az ensz-közgyűlés első rendkívüli leszerelési ülészakáján már egyetértés alakult ki a tagországok között, hogy a fegyverkezési hajszája megállításához új, erős impulzusra van szükség. a világszervezet ebben a tekintetben korlátozott eredményeket ért csak el, és a legfőbb feladat, a folyamat megállítását és megfordítását nem sikerült elvégeznie. az 1978-ban elfogadott akcióprogram holt betű

H

maradt, a fegyverkezési hajszája tovább fokozódott, nemcsak az atomfegyverek, hanem a hagyományos fegyverek területén is, és ez máris elviselhetetlen gazdasági terheket ró az egész világra.

az egyesült nemzetek szervezetének javier perez de cuellar szerint „valamiképpen el kell vágnia a fegyverkezés gordiuszi csomóját, ha kibogozni nem képes azt,„ „nem várhatunk ideális körülményekre,„ - mondta a főtthkár, és kifejezte személyes meggyőződését, hogy a világszervezetnek most kell cselekednie, „amíg nem késő,„

bár perez de cuellar szerint a két katonai tömb közötti viszony továbbra is feszült, nem szabad figyelmen kívül hagyni az olyan biztató jeleket, mint amilyenek a brezsnyev és reagan elnökök által a közelmúltban tett tárgyalási javaslatok, a középhatótávolságu rakéták korlátozásáról szóló tárgyalások megkezdése Európában, és „a világhozvélemény aggodalmának hatalmas hulláma, amelyben „milliók adtak hangot a jelenlegi katasztrofális irányzat miatti félelmüknek és indulataiknak,„

az ensz főtthkára haladéktalan cselekvésre szólította fel a tagországok képviselőit olyan kérdésekben, mint az atomfegyver-kísérletek teljes betiltása, a világűrbeli fegyverkezési hajszája megelőzése, az atomfegyverek elterjedésének megakadályozására kidolgozott rendszer tökéletesítése, a vegyi fegyverek teljes betiltásáról szóló szerződés megkötése.

br/so ng

07.18 080682 1867

--

sk0016 4 230 mtik1018

reagan

London, 1982. június 8. /mti/ - második napját tölti nagy-britanniában ronald reagan, amerikai elnök, aki hétfő este érkezett hivatalos látogatásra.

reagan a királynő vendége. neki és feleségének a windsori kastély a szálláshelye. a vár falai között történelmi pompával fogadták. az elnöki házaspár hétfőn este szükkörű vacsorán vett részt - a nagy állami bankett kedd estére marad -, majd a program kedden reggel lovaglással folytatódik. a királynő reagan elnök társaságában kilovagol, felesége, nancy pedig az edinbourghi herceg hintójába ül.

H

Londonba csak kedden déltájban érkezik ronald reagan, hogy beszédet mondjon a brit parlament mindkét háza előtt. ez lesz egyben programjának - politikai értelemben - legfontosabb mozzanata.

ae/so fg ng

07.20 080682 0790

--

sk0017 4 230 mtik1019

falklandi fejlemények

aczel endre, az mti tudósítója jelenti:

London, 1982. június 8. /mti/ - jeremy moore vezérőrnagy, a falklandi brit szárazföldi erők parancsnoka hétfőn fegyverletételre szólította fel mario menendez dandártábornokot, port stanley argentin helyőrségének parancsnokát. moore egy ultrarövidhullámu rádióadón, tolmács segítségével lépett kapcsolatba az argentin tábornokkal. a brit hírközlésnek nincs tudomása róla, mi volt menendez válasza.

Közben brit kormányforrások közölték, hogy brit járőrök az elmúlt öt nap során 60 argentin katonát öltek meg port stanley közvetlen közelében, ahol a támadók előretolt állásai legfeljebb 5-8 kilométerre vannak az első argentin védővonalaktól.

a hadügyminisztérium - a hadműveletek állását illetően - kitartott eddigi hallgatása mellett. szóvivője hétfői sajtóértekezletén annak a közlésére szorítkozott, hogy szombaton baleset következtében lezuhant egy gazelle típusú brit helikopter. a szerencsétlenségnek négy áldozata volt.

john biffen, az alsóház vezére, ugyancsak hétfőn, arra figyelmeztette választókerületének konzervatív közönségét, hogy a brit adófizetőknek nemcsak vérrel, hanem pénzzel is fizetniük kell a falklandi háborúért. amikor kijelentette, hogy „a nemzet becsületét ritka esetben lehet csak olcsón visszaszerezni... valószínűleg az első volt a kormányban, aki erre a prózai körülményre is felhívta a közvélemény figyelmét.

ae/so fg ng

07.24 080682 1460

--

sk0018 4 230 mtik1020

protokolláris nehézségek

London, 1982. június 8. /upi/ - súlyos sérelmek érték az idén is a királyi protokollt ronald és nancy reagan látogatása során. ezúttal azért morognak a hagyomány- és protokolltisztelő britek, mert nancy reagan, az amerikai elnök felesége a windsori kastély gyepén rendezett ünnepélyes fogadtatáson a királynő mellett egy vonalban állt - és nem egy fél lépéssel hátrább.

tavaly, károly herceg és lady diana esküvőjén azért hördültek fel egyesek, mert nancy reagan nem „pukedlizett”, a királynőnek.

windsorban reagan elnök udvariasan előre tessékelte feleségét, maga pedig fülöp herceggel tartott - holott az államfőnek ilyenkor a királynő mellett a helye. amikor felhangzott a himnusz, reagan elnök csak fülöp herceg baráti oldalba lökésének engedelmességgel állt a királynő mellé, aki mellett - vele egy vonalban - állt meg nancy reagan is.

de nem csak emiatt kaptak szívükhöz londonban: a látogatás előkészítése idején reagan emberei azt javasolták, hogy amikor majd reagan elnök és a királynő „kilovagol”, - tartsanak velük magas rangú fehérházi tisztségviselők is. a királynő válasza: nem hajlandó „lovasezredben” kilovagolni. ii. erzsébet határozottan elutasította azokat a tanácsokat is, hogy „miként ülje meg a lovat”, - a minél nagyobb fényképezési követelmények miatt. az elnöki fotósok be akartak „törni”, a királynő magánlakosztályába is, hogy ott filmezzék le nancy reagan, amint éppen ii. erzsébettel reggelzik. a képek kétségtelenül jól mutattak volna a színes amerikai képeslapokban - ennek ellenére a királynő elzárkózott.

a királyi konyhából kizárták reagan elnök étekkóstolóit, mondván, hogy amit a királynő megehet, azt nyugodtan megeheti reagan elnök is.

john edwards a daily mail hasábjain azt írta, hogy reagan baklövéséből akár „hegyet lehetne emelni”.

reagan elnök mindazonáltal nem maradt nyeretlenül a porondon: kiharcolta, hogy a királyi konyhán ne rakjanak tányérjára paradicsomot. valószínűleg ki nem állhatja.

fg ng

07.29 080682 2035

ll

--

sk0019 4 230 mtik1021

Libanon - harcok /1. rész/

beirut/new york/damaszkusz, 1982. június 8. /mti-reuter/afp/upi/
 - a palesztin fegyveres erők kedde virradóra ellentámadásokat hajtottak végre a dél-libanonba behatolt izraeli csapatok ellen. a leghevesebb harcokat szidon /szaida/ térségéből jelentették. az izraeliek észak és dél felől közelítenek szidon felé, de palesztin források szerint a támadóknak nem sikerült teljesen körülférniük a várost. a wafa palesztin hírgyűnökség közölte, hogy az észak felé nyomuló izraeli csapatoknak a palesztin egységek szívós ellenállása után sikerült elfoglalniok beaufort várát. a jelentés elismeri nabatijeh elesztét is, ugyanakkor a palesztin források cáfolták, hogy az izraeliek elfoglalták volna tyr városát. a palesztin tüzérség izrael északi részén fekvő célpontokat lőtt.

a sana szíriai hírgyűnökség jelentése szerint a szíriai légi erők gépei hétfőn kétszer is légi harcba bocsátkoztak a beirut melletti palesztin menekülttáborokat bombázó izraeli gépekkel - közölték damaszkuszban. egy szíriai katonai szóvivő szerint két izraeli gépet lelőttek, egy szíriai gépet találat ért. beiruttól 45 kilométerre délre szíriai-izraeli összecsapásra is sor került: 5 szíriai katona - köztük egy tiszt - meghalt, 10 megsebesült. a szíriai erők kilőttek több izraeli harcokcsit és páncélos szállítójárművet. a szíriai hírgyűnökség szerint az izraeli tüzérség továbbra is tűz alatt tartja a szíriai állásokat.

a hétfői bombázások után beirut egyetemi negyede romokban hever. a libanoni főváros nagy része áram nélkül maradt, mert a harcokban megsérült az egyik távvezeték, és lángokban áll egy olajtartály, amelyet az izraeli légitámadás alatt ért találat. az áldozatok száma ismeretlen.

izrael eddig nem válaszolt a biztonsági tanács csapatkivonást sürgető felhívására. a biztonsági tanács kedde hajnalra várta, hogy a szembenálló erők közöljék az ensz-főtítkárával: elfogadják-e a bt határozatát.

az izraeli kormány hatóság tanácskozás után kedden hajnalban fejezte be rendkívüli ülését, amelyen a libanoni harcokat vitatta meg. a megbeszélésekről csak annyit közöltek, hogy a kormányfő, a külügy- és a hadügyminiszter tájékoztatta a kabinet tagjait az eseményekről./folyt./

km fg ng

07.40 080682 2234

-.-

sk0020 4 230 mtik1022

Libanon - harcok /2. rész/

egy magas rangú izraeli tisztségviselő hétfőn kijelentette, hogy izrael mindaddig nem vonja ki erőt libanonból, amíg „politikai döntés”, nem szavatolja, hogy a palesztinok „lőtávolságon kívül”, maradnak az izraeli településektől. hasonló értelemben nyilatkozott hétfőn mose arensz, izrael washingtoni nagykövete is. begin kormányfő korábbi kijelentését megismételve azt mondotta, hogy az izraeli akció libanonon belül a két ország határától számított negyven kilométerig terjed. a nagykövet hozzátette, hogy az izraeli kivonulás csak akkor képzelhető el, ha létrehoznak egy olyan erőt, amely szavatolja, hogy a palesztinok nem térnek vissza a határhozvetbe.

... km fg ng

07.45 080682 0718

-.-

sk0021 4 230 mtik1023

vezető posztok - kínai lap

peking, 1982. június 8. /mti/ - a vezetők helyes kiválasztása kínában nemcsak az igazgatási reform sikerét befolyásolja, de döntő sulya lesz abban is, hogy folytatódik-e a kkp kb 1978-as decemberi plénümán kidolgozott irányvonal és politika - állapítja meg legújabb számában a beijing review című hetilap.

a lap szerkesztője, an csi-kuo leszögezi, hogy a mai kínában „három embertípus”, nem tölthet be vezető posztokat: lin piao és csiang csing követői - akik a „kulturális forradalom”, idején furakodtak be vezető állásokba -; a frakciózók, valamint azok, akik a „kulturális forradalom”, idején „törtek, zúztak, embereket bántalmaztak”, a beijing review sürgeti, hogy ezeket az embereket távolítsák el a felelős posztokból.

mindazonáltal a több nyelven megjelenő hetilap csak két esetet említ, amikor „balosokat”, váltottak le felelős posztokból.

a beijing review szerint a még mindig vezető állásokat betöltő balosok „mind szervezeten, mind ideológiailag a négyek bandájának maradványai”, és nagy gondokat okozhatnak. ragaszkodnak az ultrabalos módszerekhez és elvetik az 1978-as plénümön megfogalmazott politikát. szövetkeznek és titkos tevékenységet

ll

folytatnak. zürzavart fognak szítani, ha erre az időt alkalmasnak találják - éppen ezért veszélyesek.

a beijing review-ből kiderül, hogy kíná a tisztogatási hullámban el akarja kerülni a „boszorkányüldözést”, a „három embertípust”, mindenekelett a vezető állásokból akarják kitenni. nem biztos, hogy multjuk vagy jelenük a pártból való kizárást is automatikusan maga után vonja, a hangsúly a hibák felismerésén és felismertetésén, az átnevelésen van. még fokozottabban érvényes ez a módszer azokra, akik a „kulturális forradalom”, idején „csupán”, megtévedtek.

a hetilap egyben azt is közli, hogy befejeződött a központi kormány minisztériumainak és bizottságainak átszervezése, míg a kkp kb szerveinek „megreformálása”, még folyamatban van.

nc/so fg ng

07.59 080682 2002

.-.

sk0022 4 230 mtik1024

kirkpatrick

new york, 1982. június 8. /mti-ap/upi/afp/ - az egyesült nemzetek szervezetére gyakorolt amerikai befolyás csökkenése miatti „aggodalmainak”, adott hangot hétfőn jeane kirkpatrick asszony, az egyesült államok állandó ENSZ-képviselője.

kirkpatrick - akiről ismeretes, hogy bizonyos vonatkozásokban nem ért egyet alexander haig külügyminiszter elképzeléseivel - egy konzervatív magánalapítvány által létesített kutatócsoport tagjai előt mondott beszédében kifejtette: az egyesült államok azért „tehetetlen”, az ENSZ-ben, mert politikusi „kontárok”, módjára léptek fel a világszervezetben, és ennek folyományaképpen gyengül washington nemzetközi politikai befolyása.

az amerikai ENSZ-képviselő nemcsak a reagan-kormányzatot, hanem a korábbi amerikai adminisztrációkat is felelőssé tette amiatt, hogy washington nem volt képes egyöntetű külpolitika megfogalmazására és helyette csak „az egyik dologtól a másikig cselelt-botlott”, a politikusnő szerint az egyesült államok az ENSZ-ben nem tudott megfelelő „szavazóbázist”, teremteni érdekeinek érvényesítésére. kirkpatrick ezzel elismerte, hogy már régen a múlté az a „szavazógép”, amellyel a hidegháborús időkben washington szinte automatikusan érvényesítette akaratát a világszervezetben. az ENSZ-diplomata szerint országának megfelelő „jutalomban”, kellene

Al

részesítene azokat az államokat, amelyek támogatják az amerikai politikát a világszervezetben. utalt arra, hogy az amerikaiak 1965-1967 között kezdtek veszíteni befolyásukból az ENSZ-ben, abban az időszakban, amikor a fejlődő világnak a gyarmati uralom alól felszabadult és függetlenné vált államai tömegesen nyertek felvételt a világszervezetbe. kirkpatrick elpanaszolta, hogy az amerikai segélyprogramok ellenére sem sikerült washington befolyása alá vonni ezeket az országokat, amelyeknek szerinte - mellesleg szólva - nem szabadna az egyesült államokéval egyenrangú szavazati jogot adni a világszervezetben.

az egyesült államok állandó ENSZ-képviselője nyíltan beszélt arról, hogy washington tulajdonképpen azt szeretné, ha megváltoztatná a világszervezet belső strukturáját, és az egyesült államok különleges előjogokat és súlyt kapna abban. ez, valamint a megfelelően felkészült, „profi”, amerikai politikusok szerepeltetése adná vissza washington megtépzott tekintélyét és befolyását a világszervezetben és a nemzetközi politika színterén - vonta le végkövetkeztetését jeane kirkpatrick.

lp fg ng

08.05 080682 2478

.-.

sk0023 4 230 mtik1025

salvador

havanna, 1982. június 8. /mti/ - fokozódik az aggodalom a salvadorban tartózkodó amerikai katonai tanácsadók körében, mert sokan közülük egyáltalán nincsenek meggyőződve arról, hogy a rezsím hadserege az egyesült államok által nyújtott bőséges támogatás ellenére képes eredményesen harcolni a felkelőkkel szemben.

havannába érkezett hírek szerint az egyesült államok salvadori nagykövetsége maga is kételkedő hangú jelentéseket küldözget washingtonba az „új taktika”, eredményességéről. a kételkedés onnan ered, hogy a washington által a felkelő mozgalom széttiprására tanácsolt módszerek egyáltalán nem váltak be.

az új taktika elfogadására azért volt szükség, mert eredménytelennek bizonyult a felkelő erők ellen tavaly indított mintegy 40 nagyszabású katonai akció. az egyesült államok eddig 15 millió dollárt költött arra, hogy kiképzőtáborokban készítse fel a felkelők elleni harcra a rezsím különleges alakulatait. a program keretében salvadorból évente mintegy ezer katonát küldenek az

Al

egyesült államok különböző katonai központjaiba. hozzáláttak a salvadori légierő kibővítéséhez is és ennek során a-37-es vadászbombázókat, négy felderítő repülőgépet és egy változtatható szárnyállású cessna 337-es gépet küldenek salvadorba.

a hadsereg egyik tisztje elmondta, hogy az új taktika szerint egyebek között polgári ruhát viselő járőröket vetnek be a „lázádk”, ellen - a lakosság félrevezetésére.

a legújabb kudarc a hadsereget chalatenango megyében érte, ahol egy héten át 3000 katona, köztük egy, az egyesült államokban kiképzett zászlóalj állt harcban a partizánokkal. katonai szakértők szerint a chalatenangoi hadművelet a gerilláknak alig okozott veszteséget, pedig a katonák az új módszer szerint kis létszámú, mozgékony egységekben próbáltak harcolni ellenük.

ml/so fg ng
08.35 080682 1834

-. -

sk0024 4 230 mtik1026

falkland - kubai vélemények

marton lászló, az mti tudósítója jelenti:

havanna, 1982. június 8. /mti/ - kubai vélemények szerint még ha a briteknek sikerül is katonai erővel visszaszerezni a falkland/malvin/-szigeteket, nagy-britannia nem rendelkezik megfelelő nemzetközi támogatással, sem pedig elegendő anyagi háttérrel ahhoz, hogy akkora katonai erőt tartson fenn a szigeteken, amely elégséges az argentin fegyveres erők elrettentéséhez.

ezért - vélekednek kubai megfigyelők - elkerülhetetlennek tűnik nagy-britannia politikai veresége a falklandi válságban. ennek tudatában london lázasan azon munkálkodik, hogy harmadik országok - mindenekelett az egyesült államok - csapatainak részvételével tartósítsa a katonai megszállást.

havannai politikai körök szerint thatcher miniszterelnök számára nem maradt más kiút, mint az egyesült államok aktív részvétele a létrehozandó „sokoldalú nemzetközi megszálló erőben,,.

havannában úgy tudják, hogy ez a téma központi kérdésként szerepelt thatcher miniszterelnök és ronald reagan versailles-i megbeszélésein is.

ll

a gyarmati státus visszaállítása és fenntartása mindenféleképpen tekintélyes katonai erő államosztatását teszi szükségessé - ez pedig csak az egyesült államok segítségével és közvetlen részvételével valósítható meg.

megfigyelők magától értetődőnek tartják, hogy a szigetcsoport katonai megszállása hadászati rendeltetésű katonai berendezések telepítésével jár együtt - ahogyan ezt washington diego garcia esetében tette. ha így történik, akkor az egyesült államok jelentős lépést tenne dédelgetett tervének megvalósítása, a „délatlanti szerződés szervezete,, - sato - létrehozása felé.

mindez magyarázatot ad arra is, hogy miért igyekszik london és washington mindenáron megakadályozni az ensz falklandi szerepvállalását. mindkét fővárosban jól tudják, hogy az egyesült nemzetek szervezetében buenos aires e kérdésben számíthat a többség támogatására.

ml/so fg

08.40 080682 1985

-. -

sk0025 4 230 mtik1027

rövid hírek

politikai per

ankara, 1982. június 8. /afp/ - kétszázötvenkilenc vádlottra kért halálós ítéletet a kelet-törökországi erzincan körzetének katonai bírósága abban a perben, amely a dev-yol nevű szélsőbaloldali szervezet tagjai ellen folyik - közölték ankarai bírósági források. további 116 vádlott ellen 5-től 15 évig terjedő fegyházbüntetést kért az ügyész. az erzincani per vádlottjai között van mumtaz soysal, a milijet című liberális lap munkatársa és mahmut tali ongoren, az ankarai jogtudományi fakultás professzora is.

trudeau

madrid, 1982. június 8. /efe/ - hétfőn háromnapos hivatalos látogatásra madridba érkezett pierre trudeau kanadai miniszterelnök. a kanadai vendéget a repülőtéren leopoldo calvo sotelo spanyol kormányfő fogadta. trudeau látogatása idején találkozik jános károly spanyol uralkodóval és felipe gonzalezzel, a spanyol szocialista munkáspárt vezetőjével is.

ll

japán - cseh

prága, 1982. június 8. /mti/ - a japán szakszervezetek főtanácsának /sohyo/, japán legnagyobb szakszervezeti központjának küldöttsége, makieda matafumi elnök vezetésével hétfőn négynapos látogatásra csehszlovákiába érkezett. a japán vendégek találkoztak karel hoffmannal, a csehszlovák szakszervezetek központi tanácsának elnökével és más szakszervezeti vezetőkkel. a japán küldöttséget hétfőn fogadta gustáv husák csehszlovák köztársasági elnök is.

mexikói földrengés

mexikóváros, 1982. június 8./afp/ - a mexikóban hétfőn bekövetkezett földrengés-sorozatoknak eddig öt halálos és hét sebesült áldozata van. összesen huszonkét földrengést észleltek. mint jelentették, az első földrengés erőssége guerrero tartományban elérte a richter-skála szerinti 6,9-es fokozatot. a földmozgásokat morelos, puebla, san luis potosi, mexikó és oaxaca államokban is észlelték.

róma: terroristák

róma, 1982. június 8./afp/ - az olasz fővárosban hétfőn éjjel ismeretlen fegyveresek géppisztollyal tüzet nyitottak egy rendőrautóra és megölték a gépkocsiban tartózkodó két rendőrt. a támadás annak az épületnek a közelében történt, ahol aldo moro gyilkosainak pere folyik.

kzs-sn fg ng

08.57 080682 2152

--

sk0026 4 230 mtik1028

falkland - vegyes

buenos aires/london/washington, 1982. június 8. /afp/efe/upi/ - hétfőn, szórványos tüzéségi lövöldözésen és három harrier típusu repülőgép sikertelen támadásán kívül, nem történt említésre méltó esemény a malvin- /falkland-/szigeteken - közölte az argentin vezérkar.

a buenos airesben megjelenő, katonai körökhöz közel álló „la razón”, hétfő esti száma a falklandi háborúval kapcsolatban megállapítja, hogy argentina nem mond le a szigetekről, bármi legyen is a mostani háború kimenetele. „visszatérünk a szigetekre, bármikor kerüljön is erre sor”, - szögezi le a lap.

le

argentin részről hétfőn közölték, hogy május 20. óta 13 argentin katona halt meg, kettő pedig eltűnt. az argentin vezérkar azzal vádolja londont, hogy megsértette a hadifoglyokra vonatkozó genfi konvenciót. mint ismeretes, nemrég 5 argentin hadifogoly életét vesztette - brit magyarázat szerint egy lőszeresláda felrobbanása következtében. a brit magyarázat nem elégíti ki buenos aires.

az angolok 1000 argentin hadifoglyot indítottak utba hajón a falkland-szigetektől montevideóba - jelentette az itv brit televíziós társaság tudósítója. az argentin katonákat uruguay közvetítésével hazatérhetnek. köztük van pedroso tábornok is, aki a goose green-i és port darwin-i argentin helyőrség parancsnoka volt.

argentina harmadik országokon keresztül eddig sikertelen kísérleteket tett a francia mirage licence alapján készülő izraeli dagger vadászgépek vásárlására - közölték az amerikai hadügyminisztériumban. washington szerint izrael nem hajlandó közvetlenül szállítani fegyvereket argentinának, mert el akarja kerülni a vitát a londont támogató egyesült államokkal.

nepálban a sajtó és az ellenzék élesen tiltakozik az ellen, hogy a brit hadseregben szolgáló nepáli gurkhákat is partraszállították a falkland-szigeteken. az ellenzék követeli a nepáli brit toborzóirodák bezárását. egy 1947-es brit-nepáli katonai szerződés feljogosítja londont, hogy bárhol bevesse a gurkhákat, ahol azt szükségesnek tartja.

/a gurkhák nepál lakosságának többségét alkotó népcsoport. a brit gyarmati hadseregben szolgált gurkhákat kitűnő katonákként tartották számon és sokan közülük - zsoldosként - ma is tagjai a brit fegyveres erőknek. az indiai és a pakisztáni hadseregben is vannak gurkha-egységek./

kzs fg ng

09.19 080682 2346

--

sk0027 4 230 mtik1029

hamburg utáni kilátások /1. rész/

follinis könyves jános, az mti tudósítója jelenti:

bonn, 1982. június 8. /mti/ - helmut schmidt kancellár „akkor is a parancsnoki hidon marad, ha a szabaddemokrata párt a szeptemberi hesseni tartományi választásokon az ellenzéki

le

kereszténydemokrata unióval való koalíció mellett dönt,, - jelentette ki klaus bölling nyugatnémet kormányzóvivő a bild-zeitung keddi számának adott interjújában.

„bármilyen történjen is az egyes tartományokban, az nsz-eknek tapasztalt politikai vezetésre van szüksége,, - hangoztatta bölling, hozzátéve: az elmúlt hetek eseményei alapján a kancellár úgy ítéli meg, hogy hans-dietrich gensch, az fdp elnöke az spd-vel közösen akarja megoldani a nagy kül- és gazdaságpolitikai problémákat.

helmut schmidt az ard televízióállomásnak hétfőn éjjel adott nyilatkozatában maga is megerősítette, hogy az 1980-as országos választásokon kapott többségre támaszkodva a kormánypártok - a hamburgi választásokon elszenvedett vereség ellenére - folytatják együttműködésüket. mivel a cdu „relatív győzelmet,, aratott a hamburgi tartományi választáson, „törvényes,, az az igénye, hogy megpróbáljon többségi szenátust létrehozni a hanza-városban - mondta schmidt.

eközben - némi bizonytalanság után - egyre határozottabb körvonalakat nyer a szociáldemokrata párt taktikája, amellyel ki akar jutni a választások nyomán nemcsak hamburgban, hanem országos viszonylatban is kialakult rendkívül előnytelen helyzetéből. a zdf rádió hétfő késő esti vitájában klaus von dohnanyi, hamburg főpolgármestere megerősítette, hogy mindaddig kormányon marad, amíg a cdu nem tud többségi szenátust alakítani, vagy amíg kormányát le nem szavazzák. dohnanyi ezt a döntését - többek között - azzal indokolta, hogy egy hamburgi cdu-kormány megalakulása nyomán az ellenzéki uniópártok kétharmados többségre tennének szert a nyugatnémet parlament második házában, a szövetségi tanácsban, és ennek révén megbéníthatnák a központi kormány tevékenységét is. /folyt./

... fkj/so fg ng

09.24 080682 2045

..-

sk0028 4 230 mtik1030

hamburg utáni kilátások /2. rész/

az spd hamburgi tartományi szervezete hétfőn este úgy döntött, hogy dohnanyi kormányának mindaddig a helyén kell maradnia, amíg a választások győztese, a kereszténydemokrata walther leisler kiejt nem tud többségi szenátust alakítani. jörg könig, az spd tartományi szervezetének elnöke ismételt elutasította a cdu-val vagy a

Al

„zöldekkel,, /a környezetvédekkel/ való közös kormányalakítást. egyúttal nem zárta ki annak a lehetőségét, hogy hamburgban időelőtti tartományi választásokat tartsanak a jelenlegi patthelyzet megoldása érdekében.

horst ehme, az spd bundestag-beli frakciójának elnökhelyettese a rheinische post keddi számában a legvalószínűbb megoldásnak azt nevezte, hogy - a szociáldemokrata tartományi kormány hatalmon maradása után - 1983 első felében új választásokat tartanak hamburgban.

... fkj/so fg ng

09.26 080682 0878

..-

sk0029 4 230 mtik1031

„beteg,, a pieta

róma, 1982. június 8. /mti/ - tíz évvel a vandál tett után nyugtalanító hírt és képeket közöl a rómaiában megjelenő il tempo: michelangelo madonnája, a pieta „beteg,,.

döbbenetet kiváltó világszenzáció volt 1972. májusában, hogy toth lászló ausztráliai állampolgár több kalapácsütéssel súlyosan megrongálta a szent péter bazilika világhírű márványszobrát. a hét hónapig tartott gondos restauráció befejezése után a szobrot golyóálló üveg mögé helyezték.

a közvetlen közelről immár nem csodálható szoborról a lap szerint kiderült, hogy a 15 törés és repedés eltüntetésénél használt carrarai márvány és mügyanta keveréke nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket, és ezért elképzelhető, hogy újabb restaurációra lesz szükség.

... kir/so fg ng

09.31 080682 0784

Al

..-

sk0030 4 230 mtik1032

versailles - japán

tokió, 1982. június 8. /mti/ - „gyötrelmesnek„ nevezi a jomiuri simbun keddi szerkesztőségi cikke a szovjetunióknak és a kelet-európai országoknak nyújtandó hitelek kérdésében kirobbant vita miatt a versailles-i csúcstalálkozót. a lap emlékeztet arra, hogy a végül elfogadott kompromisszumos szöveg nem említi konkrét hitelmegszorításokat, és erről további tanácskozások várhatók. a lap elengedhetetlennek minősíti az egyesült államok által mind ez ideig akadályozott szahalini szovjet-japán közös kőolaj- és fölgázfeltárási együttműködés folytatását, és megértésre szólítja fel washingtont. egyidejűleg azonban mégis elkerülhetetlennek és szükségesnek tartja a hitelek kamatainak növelését, továbbá az ugynevezett stratégiai árucikkek exportjának tilalmát.

a lap egy másik cikkében üzleti körök véleményét idézve azt fejtegeti, hogy a csucsértekezlet következményeként a japán-szovjet gazdasági kapcsolatok még jó ideig „téli álomot alszanak„. 1979. ősze óta a szovjet fél sürgetése ellenére sem tartott ülést a kétoldalú vegyesbizottság, és idén aligha kerül sor tanácskozásra. tavaly óta - az új hiteleknek a szovjetuniótól való már eddigi megtagadása miatt is - nagymértékben visszaesett a komplett gyári berendezések kivitele a szovjetunióba. időközben japán a nyugat-európai országok több jó üzlettől elütöttek.

flesch istván, az mti tokiói tudósítója még meg nem erősített értesülésekre hivatkozva azt jelentette, hogy az egyesült államok versailles-ban hallgatólagosan hozzájárult a szahalini vállalkozást akadályozó gépexport-tilalom feloldásához.

japán vezető napilapja, az aszahi simbun szerkesztőségi cikkben hívja fel a figyelmet, hogy nemcsak a nyugati rendszer országai között, hanem kelet-nyugati viszonylatban is kialakult a gazdasági egymásrautaltság. így nagyon kétségszoros az egyesült államoknak az a próbálkozása, hogy a szovjetunióval szembeni megszorítások alkalmazásával igyekszik stratégiai előnyökre szert tenni. washington - úgy fest - nemigen érti meg a meglévő helyzetet - teszi ehhez hozzá a lap. az aszahi simbun szerint szuzuki zenko japán kormányfő versailles-ban nem változtatott az egyesült államokkal való lépésegyeztetés hagyományos politikáján.

a lap ezzel összefüggésben felteszi a kérdést: vajon milyen mértékben befolyásolja majd a csucsértekezlet a japán-szovjet viszony alakulását, az ensz-ben június 9-én megtartandó gromiko-szakuraucsi külügyminiszteri találkozót, és mód nyílik-e a baráti kapcsolatokhoz vezető út megnyitására?

fn/th fg ne

10.07 080682 2554

--

sk0031 4 230 mtik1033

latin-amerikai hírek

uruguay - egyesült államok

washington, 1982. június 8. /afp/ - az egyesült államokban „nem kívánatos személynek„ nyilvánították elbio rossellit, az uruguayi nagykövetség első titkárát és kiutasították az országból - vált ismeretessé hétfőn washingtoni jól értesült forrásokból. erre a döntésre azután került sor, hogy uruguay a múlt héten ugyancsak kiutasított egy amerikai diplomatát, akit azzal vádoltak, hogy beavatkozott a dél-amerikai ország belügyeibe. az incidens nyomán az egyesült államok konzultációra hazarendelte montevideói nagykövetét. az amerikai külügyminisztérium szóvivője nem volt hajlandó sem megerősíteni, sem megcáfolni az uruguayi diplomata kiutasítását.

guatemala - nagy-britannia

guatemalaváros, 1982. június 8. /reuter/ - guatemala újra kívánja tárgyalni nagy-britanniával belize függetlenségének kérdését - közölte hétfőn újságíróknak adott nyilatkozatában eduardo castillo guatemalai külügyminiszter. guatemala a múlt században kikiáltott függetlensége óta igényt tart a vele szomszédos korábbi brit gyarmat, belize területére. belize, az olajban gazdag kis közép-amerikai állam guatemala óhaja ellenére 1981. szeptember 21-én függetlenné vált, de nagy-britannia továbbra is biztosítja a szomszédja által fenyegetett állam biztonságát. guatemala a függetlenséget megelőző hosszú diplomáciai húzavona árán megszerzett két szigetet és a tengerfenék olajának kiaknázási jogát. ennek fejében lemondott területi követeléseiről - legalábbis eddig, hiszen erre rációfolt a külügyminiszter mostani kijelentése. eduardo castillo nyilatkozatában azzal fenyegetőzött, hogy „ha sikertelenek lesznek a brit-guatemalai tárgyalások, országa más formában fogja megoldani a kérdést„.

brazília: hadgyakorlat

brasília, 1982. június 8. /efe/ - brazília - venezuelához és ecuadorhoz hasonlóan - nem kíván résztvenni az „unitas„ fedőnevű hadgyakorlaton. az atlanti-óceán déli részén immár 23. alkalommal esedékes hadgyakorlatot eredetileg már májusban meg kellett volna tartani, de több latin-amerikai ország elutasító válasza miatt későbbre halasztották. a hadgyakorlat tulajdonképpen az egyesült államok és a latin-amerikai országos közös manővere - a részvétel megtagadása az első komolyabb jele annak, hogy a falkland-válság nyomán megrendült az amerikai közeli kölcsönös segítségnyújtási szerződés szervezéséhez tartozó államok egysége.

kzs fg ng

10.19 080682 2437

ll

--

sk0032 4 230 mtik1034

divsz - nagygyűlés

prága, 1982. június 8. /mti/ - a divsz xi. közgyűlésének küldöttei, a tanácskozás vendégei és több ezer csehszlovák fiatal hétfőn este nagygyűlésen ítélte el az agresszív imperialista politikát, foglalt állást a háborús pusztítás borzalmaival szemben. hét nemzet képviselői a szemtanúk hitelességével számoltak be a világ nagyobbik részén békében felnőtt nemzedék képviselőinek a háboru embertelenségéről.

a prágai művelődési palota kongresszusi termének emelvényéről egy hirosimai fiatalember arról beszélt, hogy a városra ledobott amerikai atombomba immár a harmadik nemzedékből szedi áldozatait. a vietnami háboruban alkalmazott vegyi fegyverek máig ható következményeiről egy ho si minh-városból érkezett orvosnő festett dokumentumfilmekkel is illusztrált, szívszorító képet. a vietnami háboru amerikai áldozatairól szólt james johnson békeharcos, aki két társával még 1966-ban elsőként tagadta meg nyilvánosan a vietnami háboruba szóló behívóparancsot.

az egyesült államok támogatását élvező rendszerek elnyomó politikájáról adott képet egy palesztin harcos és a dél-afrikai apartheid ellen és a nemzeti felszabadulásért küzdő afrikai nemzeti kongresszus /anc/ egyik emigrációba kényszerült tagja.

salvador és nicaragua képviselőiben egy-egy leány emelt vádat az amerikai kormányzat agresszív politikája ellen, bizonyítva annak közvetlen felelősségét a két ország népének szenvedéséért.

a kongresszusi terem széksoraiban ülő több ezer fiatal hitet tett a béke mellett és kifejezte szolidaritását a közel-keleten, közép-amerikában és afrikában a haladásért, a nemzeti önrendelkezésért harcoló népekkel.

gr pn ng

10.47 080682 1687

--

sk0033 4 230 mtik1035

izraeli invázió /1. rész/

böcz sándor, az mti tudósítója jelenti:

beirut, 1982. június 8. /mti/ - kedden reggel izrael dél-libanoni inváziójának harmadik napján folytatódott a nagy számbeli és haditechnikai fölényrel rendelkező, az összes haderőnem bevetésével támadó izraeli csapatok előnyomulása. szidon kikötőváros teljes körülzárása után az inváziós alakulatok a beiruttól 20 kilométerre levő damurhoz közelednek. a nagy elszántsággal védett szidonban van a palesztin ellenállási mozgalom és a libanoni haladó erők dél-libanoni főhadiszállása, míg a túlnyomórészt palesztin menekülteket befogadó damur a palesztin gerillaszervezetek egyik legfontosabb katonai bázisa.

kedd reggeli hírek szerint továbbra is heves harcok folynak tyr birtoklásáért. hétfőn éjjel a palesztin tüzérség ismét észak-izraeli településeket ágyuzott. a pfsz adatai szerint 45 ezerre nőtt az izraeli inváziós csapatok létszáma, az izraeli veszteség 400 halott és sebesültre tehető. ötven izraeli harckocsit és páncélozott járművet semmisítettek meg, továbbá öt repülőgépet és helikoptert lőttek le. izraeli részről azt állítják, hogy 500 palesztin gerilla esett el a harcokban.

a polgári áldozatokról nincs megbízható adat, csupán az ismeretes, hogy a módszeres terrorbombázásoknak kitett településeken több száz libanoni polgári lakos és palesztin menekült vesztette életét. ismét aratott a halál beirutban is, amely hétfőn délután és este egymást követő izraeli légitámadások célpontja volt. az izraeli hadvezetés a jelek szerint a dél-libanoni gerillabázisokkal együtt a palesztin ellenállás beirutai politikai-katonai központját is meg akarja semmisíteni. /folyt./

bz/so fg ng

10.55 080682 1695

ll

--

sk0034 4 230 mtik1036

izraeli invázió /2. rész/

hétfőn szidon közelében a libanoni kormányhadsereg egységei első ízben bocsátkoztak harcba az izraeli támadókkal. nabatijeh és dzsezzin térségében az arab békefenntartó erők szíriai egységei tartóztatták fel az inváziós erőket, súlyos veszteségeket okozva és szenvedve. szíria - izraeli közlés szerint - egy repülőgépet is veszített a hétfői légi csatákban.

ensz-források szerint a több irányban folytatott támadással egyidejűleg az izraeli hadvezetés szárazföldi, légi és tengeri úton újabb és újabb csapaterősítéseket, nagyszámu harckocsit, tüzérségi löveget dob át dél-libanonba. közben az izraeli kormány értesre adta, hogy csapatai mindaddig libanon területén maradnak, amíg nem sikerül kiterjesznie egy számára kedvező politikai megoldást. ez a megoldás a dél-libanoni ensz-övezet északi irányu kiterjesztése vagy multinacionális békefenntartó erők megszervezése lehet.

a beirut-i repülőtér hétfő óta zárva van, emiatt sedli klíbi, az arab liga főtitkára sem kezdhette meg tárgyalásait a rendkívüli arab csúcstestület összehívását követelő libanoni vezetőkkel. az arab országok többsége a legcsekélyebb érdeklődést sem tanúsítja a kezdeményezés iránt - a fesi csucs tavaly őszi kudarc után kilátástalannak látszik bármifajta egységes arab akció. khaled szaud-arábiai király mindenestre erőforrásaik mozgósítására, a libanoni és a palesztin nép támogatására szólította fel az arab és az iszlám országokat.

bz/so fg ng

10.58 080682 1486

--

sk0035 4 230 mtik1037

csád - francia lapok

párizs, 1982. június 8. /mti/ - hisséne habré volt csádi hadügyminiszter szudáni és amerikai támogatással indította el offenzíváját, miután a libiai csapatok kivonultak az országból - írta kedden a L, humanité, a francia kommunista párt lapja a csádi helyzettel foglalkozó cikkében.

cll

mint jelentettük, hisséne habré fegyveresei hétfőn minden különösebb erőfeszítés nélkül elfoglalták n,djamenát, csád fővárosát. goukouni oueddei államfő a hírek szerint kamerunba menekült, de sorsáról nincsenek megbízható hírek.

a L, humanité rámutat, hogy az afrikai egység-szervezet által csádba küldött „afrikaközi haderő”, semmit sem tett a törvényes kormány megmentésére. egyebek között így történhetett, hogy ez idő szerint habré erők ellenőrzik az ország nagyobb részét - a főváros és az ország keleti, valamint középső része a volt hadügyminiszter kezén van.

ma még nem lehet megmondani, hogyan reagál milderre a déli országrész lakossága, amely eddig nem lelkesedett hisséne habré iránt. nem látszik kizártnak, hogy végül csád kettéosztására is sor kerül majd, ami katasztrófa lenne e sokat szenvedett nép számára - írja a L, humanité.

a Le matin vezércikkében felveti a kérdést: mit tehet franciaország? a lap szerint mitterrand elnök, a két ország közötti „történelmi kapcsolat”, ellenére /csád francia gyarmat volt, a francia egyenlítői afrika része/, nem szándékozik beavatkozni és „afrikai megoldást”, óhajt. a francia vezetőket mindenestre zavarba ejtették a legutóbbi fejlemények, és nem tehetnek mást, mint annak a reményüknek adnak hangot, hogy csádba visszatér a béke és az ország megőrzi függetlenségét.

ds/th fg ng
11.22 080682 1683

--

sk0036 4 300 mtik1038

Libanon - reagálások, visszhang /1.rész/

bahrain/damaszkusz, 1982. június 8. /reuter/irna/taszsz/ - a világ különböző országai, nemzetközi szervezetek és a világsajtó élesen elítélik izrael libanon elleni agreszióját.

a svéd kormány, a vietnami, a kínai, a spanyol és a mexikói külügyminisztérium nyilatkozatban foglalt állást a libanon és a palesztin nép elleni durva támadással szemben.

a béke-világtanács közzétett állásfoglalásában ugyancsak megbélyegezte az izraeli csapatok libanoni behatolását.

Nur

szaud-arábia kedden közvetve bírálta az egyesült államokat és szövetségeseit, amiért nem akadályozták meg izrael libanon elleni agresszióját. fahd herceg, trónörökös rámutatott, hogy az izraeli támadás robbanáshoz vezethet a közel-keleten. a hivatalos szaud-arábiai hírgyűjtemény beszámolója szerint khaled szaudi király - aki egyben az iszlám konferencia szervezetének elnöke - felszólította a mohamedánokat, hogy „egységesen támogassák libanoni és palesztin testvéreiket, és büntessék meg izraelt,„. /folyt./

pc ku bs

13.45 080682 1053

--

sk0037 4 230 mtik1039

Libanon - visszhang, reagálások /2. rész/

a libanon és a palesztin arab nép ellen indított izraeli fegyveres agresszió a közel-keleti feszültség eszkalációjának újabb lépése - állapítja meg a szovjet sajtó. a kedd reggeli központi lapok - írja az mti moszkvai tudósítója -, ismertetve a libanonból érkezett jelentéseket, hangsúlyozzák azt is, hogy az agresszió a libanoni köztársaság szuverenitásának súlyos megsértése, a szovjet kommentátorok felhívják a figyelmet a támadás embertelenségére, arra, hogy az izraeli egységek polgári lakosok, és gyerekek életét oltják ki. ugyanakkor aláhúzzák a szovjet kommentárok azt is, hogy az izraeli agresszióban jelentős szerepet játszik az a feltétel nélküli támogatás, amelyet washington izraelnek nyújt.

a bécsi arbeiter-zeitung, az osztrák szocialista párt központi lapja szerint minden jel arra utal, hogy izrael a palesztin kérdés végleges „megoldására„ készül. az 1948-as modell szerinti „megoldásra„, azaz a palesztinok ismételt elűzésére, olyan időpontban, amikor nemzetközi érdeklődés a falklandi válságra irányul.

mint az mti római tudósítója jelenti, az izraeli agresszióval és annak esetleges következményeivel bőséges terjedelemben foglalkozott a keddi olasz sajtó. a l. unitá vezető helyen közli az okp titkárságának állásfoglalását, amely szerint az izraelieknek a nemzetközi békét fenyegető háborus lépéséért felelősség terheli mindazokat a kormányokat, amelyek a velencei nyilatkozatot aláírták, és katonai egységeket küldtek a sinai-félszigetre. olaszország is közéjük tartozik. ez az agresszió - mutat rá az okp titkárságának

Nm

állásfoglalása - camp david csődjét igazolja. a palesztin kérdés rendezését tekintve a megoldás kulcsának vezércikkében a la stampa, a palesztinai felszabadítási szervezetet nem lehet szétzuzni, és ezt meg kell értenie beginnek is - írja a polgári lap.

pc/sj/sz/kir ku bs

13.51 080682 1889

--

sk0038 4 230 mtik1041

genfi tárgyalások

genf, 1982. június 8. /taszsz/ - genfben kedden a szovjetunió és az egyesült államok küldöttsége ülést tartott az európai nukleáris fegyverzetek korlátozásáról folyó tárgyalások keretében.

sa bs

13.58 080682 0235

--

sk0039 4 230 mtik1042

mount everest-expedíció

moszkva, 1982. június 8. /mti/ - sajtóértekezleten számoltak be kedden moszkvában utjukról a szovjet mount everest-expedíció tagjai. ez év május 4-9. között 11 szovjet sportember jutott fel a világ legmagasabb, 8848 méter magas hegycsúcsára. a mount everest megmászásához az eddig kipróbált legnehezebb, eddig még senki által be nem járt utvonalat választották. az expedíció egyik tagja, a leningrádi vlagyimir baliberdin pedig a 8500 méter magasan felállított utolsó táborból elindulva oxigénmaszk nélkül jutott fel a csúcsra, mivel - mint a sajtóértekezleten elmondta - ki akarta próbálni szervezetének tűrőképességét.

az expedíció előkészületei három évet vettek igénybe: a csapat tagjai a szovjetunió több hétezer méternél magasabb hegycsúcsát mászták meg. felszerelésüket, amelyet szovjet üzemek készítettek megrendelésükre, a pamirban próbálták ki. korábban egyetlen szovjet alpinista sem járt még 7600 méternél magasabban. ezért, hogy

Nm

szervezetüket a 8000 méternél nagyobb magassághoz is hozzászoktassák, légritka kamrában is végeztek edzéseket. a világ „tetejének”, megmászása közben az emberi szervezetre nehezedő terhelést azonban - mint a sajtóértekezleten elmondták - semmiféle berendezéssel sem lehet imitálni. a bonyolult utvonalon kívül az évnél ebben a szakában szokatlanul kedvezőtlen időjárás is nagyon megnehezítette a hegymászók dolgát: erős fagy, orkánszerű szél, szünni nem akaró hóesés akadályozta a feljutást a csucsra. a mount everestre indulók állandó segítőitársai, a nepáli sherpák például csak a 6500 méteres magasságban kiépített első táborig kísérték el a szovjet hegymászókat - a rossz idő miatt a teherhordást nagyobb magasságban már nem tudták vállalni.

fl/so ai bs

14.03 080682 1751

--

sk0040 4 230 mtik1043

Lengyel tanácstörvény - háttér /1.rész/

Varsó, 1982. június 8. /mti/ - a lengyelországban általános vitára bocsájtott új tanácsi törvénytervezet egyik fő célja, hogy helyreállítsa a hatalom helyi szintű gyakorlásának lenini modelljét, egységessé tegye a hatalom helyi szerveinek munkáját.

mint Kazimierz Secomski professzor, a lengyel államtanács alelnöke az mti varsói tudósítójának nyilatkozva elmondta, a tanácsokról és a területi önkormányzatról szóló törvénytervezet egyben a gazdasági reform egyik alapvető eleme. kezdettől fogva világos volt, hogy a reformot nem lehet kizárólag a gazdálkodó egységekre korlátozni; eredményességéhez szükség van a helyi államhatalmi és államigazgatási szervek önállóságának fokozására, jogkörének kiterjesztésére is. annál is inkább, mivel a megelőző években a vajdasági, a városi, a kerületi és a községi tanácsok tevékenységét mind inkább centralizálták, jogkörüket egyre szűkítették. ez a folyamat a hetvenes évek végén tetőzött.

amikor 1980-ban nyilvánvalóvá vált, hogy a válságba jutott lengyel gazdaságot csak mélyreható reformok útján lehet meggyógyítani, az államtanács munkacsoportot hozott létre a legfelső államhatalmi szervek, a vajdasági tanácsok, s a tudományos élet 31 képviselőjének részvételével. a munkacsoport vezetésével Secomski professzort bízták meg.

Nw

a beérkezett javaslatok nyomán egymást követően öt tervezetet dolgoztak ki, míg végül a hatodik változatot - a politikai és a gazdasági vezetéssel történt megvitatás után - a múlt héten közzétették, és egyhónapos országos vitára bocsájtották. /folyt./

kn/th ai bs

14.07 080682 1613

--

sk0041 4 230 mtik1044

Lengyel tanácstörvény - háttér /2.rész/

a törvénytervezet lényegét Secomski úgy foglalta össze, hogy a tanácsok minden szinten az öntevékenység, az önkormányzat és az önfinanszírozás elvei alapján intézik majd saját hatáskörükbe tartozó ügyeket, közvetlen felügyeletet gyakorolnak a területükön működő vállalatok fölött, illetve az olyan üzemeknél, amelyek nem tartóznak a tanácsok hatáskörébe, konzultáció alapján igyekeznek érvényre juttatni a helybeli lakosság érdekeit és igényeit. a tanácsok dolgozzák ki az öt évre szóló területi társadalmi-gazdasági terveket, valamint a helyi költségvetési tervet, s a rendelkezésükre álló pénzeszközökkel önállóan gazdálkodnak majd. joguk lesz arra, hogy saját hatáskörükben új vállalatok létrehozását kezdeményezzék. a tanácsok tevékenységébe - mondotta Secomski - a központi állami vezetés nem szól bele, felügyeletet csak olyan értelemben gyakorol, hogy adott esetekben megállapítja: a tanácsok döntései, határozatai összhangban vannak-e az országos érvényű törvényekkel, az országos érdekekkel.

újdonosság az eddigi gyakorlathoz képest, hogy a vajdasági és az alacsonyabb szintű tanácsok elnökeinek minden évben be kell számolniuk az általuk vezetett államhatalmi szerv tevékenységéről, s ahhoz, hogy továbbra is tisztségükben maradjanak, az illető tanácstól jóváhagyást kell kapniuk. ugyancsak új vonás, hogy új tanácselnökök kijelölésekor a felettes szerveknek /vajdasági tanácselnökök esetében a minisztertanács elnökének/ előzetesen konzultálniuk kell az érintett tanács kollektívájával, ezután kerülhet sor a jelöltek előterjesztésére, akik közül titkos szavazással választják meg a tanácselnököt. a tanácstagokat általános, közvetlen, titkos szavazással négyéves időszakra választják meg. kötelesek állandó kapcsolatot tartani választóikkal, és azok észrevételeit, kívánságait továbbítaniuk kell a megfelelő szintű államigazgatási szervekhez. /folyt./

kn/ge ai bs

14.09 080682 1940

Nw

sk0042 4 230 mtik1045

Lengyel tanácstörvény - háttér /3.rész/

a területi önkormányzat legalsó szintű szervei a lakossági önkormányzati szervek /lakóbizottságok, lakótelepi bizottságok, stb./ ezek élén olyan választott vezetők állnak majd, akik tevékenységüket társadalmi munkában végzik. begyűjtik szűkebb környezetük legkülönbözőbb kívánságait /bölcsődék, óvodák építése, játszótérek, sportpályák létesítése, stb./, s ezeket az illetékes tanácshoz továbbítják, amely rangsorolja, és anyagi lehetőségeinek mértékében kielégíti az igényeket.

a törvénytervezet egyhónapos vitájában gyakorlatilag az ország egész lakossága részt vehet - mondotta secovski professzor. - a vita több szinten folyik: lakóhelyi megbeszéléseken, a különböző szintű tanácsoknál, a politikai szervezeteknél, a nemzeti egységfrontban, valamint jogi szakértők körében. minden vonatkozásban arra törekednek, hogy felhasználják a többi szocialista ország tanácsainak működésében szerzett tapasztalatokat. a vita lebonyolításában természetesen a sajtó is közreműködik. a széleskörű társadalmi konzultáció eredményeit a nyár folyamán összegzik, majd a törvénytervezet a módosításokkal együtt várhatóan szeptemberben a szejm elé kerül. elfogadása nagy mértékben hozzájárul majd a széleskörű reformokhoz, a közélet demokratizmusának elmélyítéséhez - mondotta a lengyel államtanács alelnöke.

kn/th ai bs

14.12 080682 1371

--

sk0043 4 230 mtik1046

a jugoszláv föderáció tanácsa

belgrád, 1982. június 8. /mti/ - a jugoszláv államelnökség előterjesztése alapján a szövetségi nemzetgyűlés újjáválasztotta a jugoszláv föderáció tanácsát, amelynek ezuttal 130 tagja van.

a föderáció tanácsának létrehozását az ország 1962-ben elfogadott alkotmánya rögzítette, az 1974. évi alkotmány pedig a legmagasabb rangú politikai tanácsadó testület szintjére emelte. tagjai köztiszteletben álló, idős, neves politikai és közéleti személyiségek közül kerülnek ki.

Nm

az államelnökség összehívhatja a föderáció tanácsát fontos politikai, társadalmi, gazdasági, stb. problémák megvitatására, s tagjainak különböző feladatok elvégzésére adhat megbízatást.

a föderáció tanácsában jelenleg bosznia-hercegovinát és crna gorát 20-20, horvátországot 25, szerbiát 24, szlovéniát 15, macedoniát 13, vajdaság és koszovo autonóm tartományokat pedig 7, illetve 6 személyiség képviseli. az elmúlt évtizedek majd minden kiemelkedő politikusa tagja volt a tanácsnak.

már/ge ai bs

14.19 080682 1037

--

sk0044 4 230 mtik1047

északi atomfegyvermentes övezet - norvégia

helsinki, 1982. június 8. /mti/ - norvégia továbbra sem tartja időszerűnek azt, hogy létrehozzák az északi atomfegyvermentes övezetet - derül ki a norvég külügyminisztérium napokban nyilvánosságra hozott tanulmányából, amely a finnországi által hosszú évek óta támogatott javaslatot elemző kutatásokat összegzi.

a vizsgálat azt az ismert norvég álláspontot igyekezett alátámasztani, amely szerint a jelenlegi helyzetben a javaslatnak csak akkor van értelme, ha az egy szélesebb körű európai rendezés részeként valósul meg. a külügyminisztérium dokumentuma úgy véli, hogy az övezet létrehozása jelenleg a nato-tagállam norvégia biztonságát gyengítené, és közvetett formában negatívan hatna a nagyhatalmak közötti leszerelési tárgyalások előrehaladására. a vizsgálat abból indul ki, hogy háborús helyzet esetén norvégiának szüksége van a nato atomvédelmére, és az esetleges atomfegyvermentes övezet ettől a védelemtől fosztaná meg. a norvég kormány úgy véli, hogy az ország nato-elkötelezettsége és az övezet létrejötte egymással nem egyeztethető össze.

mivel a vizsgálat eredményét svenn stray külügyminiszter hozta nyilvánosságra, az abban foglaltakat úgy kell értékelni, hogy norvégia jelenleg nem kíván érdemi tárgyalásokat folytatni az övezetről sem az északi országokkal, sem a nagyhatalmakkal. a finn fővárosban megfigyelők úgy vélik, hogy a norvég nyilatkozat elsősorban az amerikai vezetés felé tett gesztus, és norvégia nato-

Nm

kül

- 40 -

1982.06.08.

hűségének megerősítését hivatott bizonyítani. mindemellett a norvég kormány elfogadja az elmúlt napokban nyilvánosságra hozott palme-bizottság fejtegetéseit, amelyek szerint az atomfegyvermentes övezetet szélesebb körben lenne célszerű létrehozni.

gáti/ge ku bs

14.23 080682 1769

--

sk0045 4 230 mtik1048

rövid hírek

elhunyt zurab pataridze

moszkva, 1982. június 8. /mti/ - június 5-én 54 éves korában elhunyt zurab pataridze, az szkp központi bizottságának póttagja, a gruz szszk minisztertanácsának elnöke. zurab pataridze halálát gépkocsibaleset okozta - jelentették be moszkvában.

nemzetközi filozófus-tanácskozás

szófia, 1982. június 8. /mti/ - a marxista-leninista filozófia időszerű kérdéseiről kezdődött nemzetközi tanácskozás hétfőn várnában. a todor pavlovról elnevezett filozófiai iskola 12. ülészakát lukács józsef akadémikus, az iskola tudományos tanácsának elnöke nyitotta meg. a várnai fórumon külön plenáris ülést szentelnek georgij dimitrov gazdag elméleti munkásságának.

zambiai küldöttség moszkvában

moszkva, 1982. június 8. /mti/ - kedden moszkvába érkezett humphrey mulemba, a zambiai egyesült nemzeti függetlenségi párt főtitkára. mulemba párt- és állami vezetőkkel álló küldöttség élén körutat tesz a szocialista országokban.

olasz tábormokok

róma, 1982. június 8. /upi/ - vittorio santini tábormoknak, az olasz fegyveres erők vezérkari főnökének vezetésével magasrangú katonai küldöttség utazott kedden pekingbe. az olasz tábormokok a vezérkar vendégeként tíz napot töltenek kínában.

Nm

kül

- 41 -

1982.06.08.

zürich - konzulátusok

zürich, 1982. június 8. /ap/ - pokolgépek robbantak kedden hajnalban a zürichi amerikai és izraeli konzulátus épületében. mindkét - egymástól 500 méterre levő - konzulátuson anyagi kár keletkezett, de személyi sérülés nem történt.

pc/ki/fl/ék ku bs

14.27 080682 1555

--

sk0046 4 230 mtik1050

repülőgépszerencsétlenség

rio de janeiro, 1982. június 8. /afp/reuter/ap/upi/ - a sűrű ködben hegyoldalnak ütközött kedden hajnalban a vasp brazil belföldi légiforgalmi társaság sao paulo és fortaleza közt közlekedő boeing-727-es utasszállítógépe. a gépen 120 utas és kilenc főnyi legénység tartózkodott. az első jelentések szerint nem tudni, hogy a szerencsétlenségnek vannak-e túlélői. a brazil légierő mentőosztagai a helyszínre indultak. a légitársaság szóvivője elismerte a gép eltűnését, de további részleteket nem volt hajlandó közölni, s utaslistát sem tett közzé.

a szerencsétlenül járt gép pilótája rio de janeiro elhagyása után műszaki hibát jelzett és közölte, hogy kényszerleszállást fog végrehajtani. a boeing-727-es gép a sierra pacatuba hegységben tűnt el a radarerőnyőről, nem sokkal azelőtt, hogy meg kellett volna érkeznie utjának végcéljához, ceará állam fővárosába, fortalezába. a környék lakossága robbanásra lett figyelmes, ezért feltételezik, hogy a gép a sűrű ködben és özvízszerű esőben hegyoldalnak ütközött.

bs

15.25 080682 1067

Nm

--

sk0047 4 230 mtik1051

namibia konferencia

bécs, 1982. június 8. /mti/ - kedden a bécsi ENSZ-központban négynapos nemzetközi konferencia kezdődött, amely a dél-afrikaiak által megszállt Namibia helyzetét elemzi. A Világszervezet közgyűlése az elmúlt évben hatalmazta fel az ENSZ keretein belül működő Namibia-tanácsot, hogy különböző rendezvényeken, szemináriumokon, munkacsoportokban, illetve meghallgatásokon információkat gyűjtsön a Namibiai helyzetről, a dél-afrikai kormány Namibia-t sújtó katonai és gazdasági elnyomó intézkedéseiről.

A bécsi tanácsozáson részt vesznek a Világszervezet szakértői, a délnyugat-afrikai népi szervezet /SWAPO/, valamint több tudományos intézet képviselői és számos nem kormányzati szervezet küldöttei. A béke-világtanács képviselőjében a bécsi tanácskozáson jelen van Sebestyén Nándorné, az országos béketanács elnöke, valamint a magyar szolidaritási bizottság küldöttjeként Réti Ervin újságíró.

A bécsi szemináriumra az ENSZ Namibia-tanácsának II-es számú szakbizottsága jelentést készített elő a dél-nyugat-afrikai országban uralkodó katonai helyzetről. A dokumentum egyebek mellett rámutat, hogy a dél-afrikai rendszer növeli katonai jelenlétét a törvénytelenül megszállt Namibiában.

sz/ge ku bs

15.40 080682 1247

--

sk0048 4 230 mtik1052

pfsz moszkvai képviselő- sajtóértekezlet /1.rész/

Moszkva, 1982. június 8. /mti/ - nem csupán az arab országokkal, hanem az egyesült nemzetek szervezetével szembeni kihívás is az izraeli fegyveres erőket jelenlegi Libanon- és palesztinellenes agressziója, - mondotta keddi sajtóértekezletén Mohammed As-Sajer, a PFSZ moszkvai rendkívüli képviselője. Izrael - a palesztin ellenállási mozgalom és a libanoni hazafias erőket szétzúzása, a haladó arab országok megfélemlítésének többször deklarált célján kívül - azt is meg akarja mutatni, hogy nem tartja magára nézve kötelezőnek az ENSZ döntéseit, a nemzetközi közvélemény állásfoglalásait.

Fi

A palesztin vezető a legfrissebb jelentéseket alapul véve kijelentette: nem zárható ki, hogy Izrael ezúttal megpróbálja fegyvereseit Beirutba is bejuttatni. A harcok már Libanon területének egyharmadára kiterjedtek, s az első napon bevetett izraeli fegyveresek száma megkétszereződött - mondotta As-Sajer, hozzáfűzve, hogy jelenleg mintegy 45 ezer izraeli harcol Libanoni területén.

A palesztin mozgalom vezetői - valamint a harcukat támogató arab országok - nagyra értékelik a Szovjetunió következetes elvi álláspontját, konkrétan pedig a Taszsz által közzétett nyilatkozatot -, mondotta a PFSZ moszkvai képviselője. Ilyen értelemben foglalt állást az arab országok moszkvai nagyköveteinek tanácsa, amely keddi ülésén vitatta meg a helyzetet. A Szovjet állásfoglalásnak minden bizonnyal nagy világviszhangja lesz -, fűzte hozzá a palesztin vezető.

As-Sajer szólt arról, hogy a jelenlegi helyzetben még inkább szükség lenne az arab országok teljes egységére, amelyről sajnálatos módon ma még nem lehet beszélni. Méltatta Szíria szerepét, azt a támogatást, amelyet a palesztin mozgalomnak, valamint a libanoni haladó hazafias erőknél nyújt. A palesztin vezető részletesen elemezte az egyesült államok szerepét, azt a tényleges és erkölcsi támogatást, amelyet Izraelnek nyújt, s amelyet valójában a két ország közötti stratégiai együttműködés jelent. /folyt/

sj/hi ai bs

16.10 080682 2041

--

sk0049 4 230 mtik1053

pfsz moszkvai képviselő- sajtóértekezlet /2.rész/

kizárólag a szerkesztőségek tájékoztatására!

egy angol újságíró kérdésére válaszolva kijelentette: a Szovjetunió nem küld csapatokat a palesztinok megsegítésére. A támogatás, amelyben a PFSZ részesül, gazdasági és tudományos jellegű - fűzte hozzá, megemlítve, hogy a palesztinok köztudomásúlag - Szovjet gyártmányú fegyvereket használnak, mint ahogy hasznosítják harci tevékenységükben a Szovjet tapasztalatokat is. Csapatok küldése azonban ellentétes a Szovjetunió elvi politikájával,

Fi

amelynek alapja a be nem avatkozás. egy másik kérdésre válaszolva kifejtette, hogy nem működnek közre szovjet szakértők, mert a palesztinoknak nincsen saját területük. ha lenne - mondotta -, kérnénk a szovjetuniót, küldjön szakértőket.

sj/hi ai bs

16.14 080682 0863

..-

sk0050 4 230 mtik1054

reagan beszéde a brit parlamentben /1.rész/

acél endre, az mti tudósítója jelenti:

london, 1982. június 8./mti/ - ronald reagan amerikai elnök kedden délben beszédet mondott a brit parlament két házában mintegy 500 tagja előtt. mondanivalójának gerincét a polgári demokrácia és szabadságfogalom magasztalása adta - ehhez tanuként négy ízben is megidézte a század nagy brit konzervatív politikusát, winston churchillt.

reagan a tőkés szabadság „erényeit”, a „totalitárius és zsarnoki rendszerek”, alkalmilag egybeszedett - és szovjetellenes viccelődéssel is tarkított - példáival ellenpontosította. abban a szellemben, amely szónoklatait már közhelyszerűen kíséri, a marxizmus-leninizmust a történelem „salakdombjára” küldte; felidézte afganisztánt és lengyelországot, elidőzött a szovjetunió „gazdasági és politikai válságán”, a salvadori nép győzelmének festette le az ottani szélsőjobboldal „választási sikereit”, újból felemlítette azt a sanda és agresszív párhuzamot, amelyet a náci fasizmus és a mai „zsarnokságok” között vont, mondván: azok az engedmények, amelyeket a demokráciák annakidején hitlernek tettek, nem ismételhetők meg.

tekintetbe véve azonban a tényleges erőviszonyokat, a „demokráciák”, részéről az ellenfélnek csak „lassu és óvatos fellazítását ígérte”,.

reagan a béketörekvésekről és a fegyverzetkorlátozásról ünnepélyes szavakkal bár, de csak futólag emlékezett meg. leszögezve - arccal a bonni nato-csúcstalálkozó felé -, hogy a nyugat megtartja jelenlegi katonai erejét, mint „a béke előfeltételét”, reagan minden korábbi fegyverzetkorlátozási indítványát változatlanul érvényesnek mondotta.

Fi

a jelenlegi nemzetközi válsághelyzetek közül kettőről nyilatkozott még az amerikai elnök: a falklandokról és libanonról. az előbbiről szólva maradéktalan pártfogásába vette a brit katonai erőfeszítések célját. a fiatal katonák, mondta, azért harcolnak, hogy az agresszió ne győzelmeskedhessen, és hogy az emberek beleszólást kapjanak saját kormányzati ügyeikbe. ez utalás volt a brit pozíció legvitatottabb pontjára, az 1800 falklandi lakos önrendelkezésére. /folylt./

ae/hi bs

16.25 080682 2152

..-

sk0051 4 230 mtik1055

reagan beszéde a brit parlamentben /2.rész/

ami libanont illeti, az amerikai elnök kijelentette: a harcoknak meg kell szünniük és izraelnek ki kell vonnia erőit. „de ez nem elég, - tette hozzá. véget kell vetni a terrorizmusnak is”, reagan tehát végeredményben gesztust tett izrael egész katonai fellépésének ideológiája iránt.

ae/hi bs

16.29 080682 0360

..-

sk0052 4 230 mtik1056

libanon - diplomácia /1.rész/

havanna, brüsszel, bécs, tokió, vatikánváros, párizs, 1982. június 8. /mti/afp/ap/ - fidel castro, az el nem kötelezett országok mozgalmanak soros elnöke kedden üzenetben szólította fel a mozgalom tagjait, hogy követeljék a libanon elleni izraeli agresszió haladéktalan beszüntetését és az izraeli csapatok azonnali kivonását a megszállt területekről. üzenetében castro hangsúlyozta, hogy „minden erőt és minden eszközt mozgósítani kell az agresszor kezének lefogására”,.

Fi

1982.06.08.

a nyugat-európai közösség tagországai külügyminisztériumi főigazgatóinak keddi üléséről kiadott egyeztetett nyilatkozat hangsúlyozza, hogy a tizek „rendkívül aggasztónak”, tartják a közel-keleti háborus tüzfészek ismételt fellángolását, amely veszélyezteti a kialakulóban levő újabb közvetítési elképzeléseiket is. a nyilatkozatot a külügyminiszterek szerdán bonnban fogadják el végleges formában, a nato-csucsértekezlet előtt tartandó ülésükön.

bruno kreisky osztrák kancellár kedden éles szavakkal ítélte el a libanon ellen végrehajtott izraeli agressziót. az ensz-közyülés második rendkívüli leszerelési ülésén new yorkban tartózkodó dr. willibald pahr osztrák külügyminiszter hangsúlyozta, hogy az izraeli agressziós lépés nem csupán az ensz biztonsági tanácsa által hozott határozatok semmibe vételét jelenti, hanem a térségben állomásozó ensz rendfenntartó erők tevékenysége ellen is irányul.

japán kedden súlyos aggodalmát fejezte ki a libanon ellen végrehajtott izraeli agresszióval a bt határozatát is sértő folytatódása miatt. a japán nyilatkozat szerint tokió figyelmeztette izraelt: ha tel aviv nem állítja le katonai akcióit libanonban, akkor a japán kormány felülvizsgálhatja izrael irányában tanúsított eddigi magatartását. ez a politika azt jelentené, hogy tokió a jövőben nem ellenezné izraelnek a nemzetközi szervezetekből való kizárását, s a vele szembeni gazdasági rendszabályok meghirdetésére előterjesztett javaslatokat.

ii. jános páp pápa kedden szárkisz libanoni elnökhöz küldött üzenetében szolidaritását fejezte ki a libanoni néppel.

claud cheysson francia külügyminiszter ugyancsak kedden párizsban fogadta az arab országok franciaországi nagyköveteit, valamint az arab liga képviselőit, hogy megvitassa velük a dél-libanon elleni izraeli támadást. az ülést követően libanon nagykövete elmondotta: a megbeszélésen áttekintették a helyzetet és megvitatták, milyen lépéseket tehetnek az ensz-ben a harcok beszüntetése érdekében. /folylt/

bl ku bs

16.35 080682 2535

Fi

--

1982.06.08.

sk0053 4 230 mtik1057

nszk-usa - spd

bonn, 1982. június 8. /mti/ - ronald reagan amerikai elnök szerdán kezdődő bonni látogatása előtt a német szociáldemokrata párt elnöksége nyilatkozatban hangsúlyozta az egyesült államok és az nszk „együttműködésének és barátságának”, fontosságát.

a nyilatkozat szerint „ez az együttműködés nemcsak a nato-hoz való közös tartozásra, de a közös értékekre is épül... az spd szerint „ezt az érdekezésszerűséget a véleménykülönbségek ellenére is érvényre kell juttatni.”

fkj/jp ku bs

16.38 080682 0520

--

sk0054 4 230 mtik1058

libanon - diplomácia /2.rész/

damaszkusz, ankara 1982. június 8. /irna/afp/upi/ - irán teljes mértékben támogatja libanont és szíriát az izraeli agresszió elleni harcban, s kész csapatokat küldeni a térségbe, hogy szembeszállhassanak az agresszorral - ezt közölte kedden damaszkuszban egy magasrangú iráni katonai küldöttség, amelyet fogadott hafez asszad szíriai elnök is.

mohammad szalími iráni hadügyminiszter, a küldöttség vezetője átadta asszadnak ali khamenei iráni elnök üzenetét. az iráni katonai küldöttség ugyanaznap magasrangú szíriai kormánytisztviselőkkel és katonai vezetőkkel folytatott megbeszéléseket a libanoni helyzetről.

a török külügyminisztérium keddi közleménye hangsúlyozza, hogy az izraeli agresszió súlyosan veszélyezteti a közel-keleti békét és biztonságot. törökország a libanon elleni katonai akciók azonnal beszüntetését követeli - olvasható a közleményben.

bl ku bs

16.42 080682 0932

Fi

--

sk0055 4 230 mtik1060

nemzetközi diákszövetség - békeakció

szücs gábor és ujjvári margit, az mti kiküldött tudósítói jelentik:

prága, 1982. június 8. /mti/ - nemzetközi sajtóértekezleten ismertették a nemzetközi diákszövetség prágai központjában azokat a terveket, amelyekkel a világ haladó tanulóifjúsága bekapcsolódik a békéért és a leszerelésért vívott küzdelembe. a diákság antiimperialista szolidaritásának kifejezésére szerdán kölnben nemzetközi társadalmi bíróság ítélkezik az agresszív reagani politika felett. a nyugat-európai országokból összesereglett haladó diákság képviselői egy nappal később együttesen vesznek részt azon a bonni tömegtüntetésen, amelyen az amerikai elnök látogatása és a nato rakétatelepítési programja ellen tiltakoznak.

prágába érkezett hétfőn a görög diákszövetség békebusza, amely bulgária, románia, magyarország, ausztria és csehszlovákia érintésével a kölni és a bonni tömegmegmozdulásokra tart.

a nemzetközi diákszövetség sajtószóvivője nyilatkozatban jelentette be a szövetség tiltakozását amiatt, hogy az amerikai hatóságok megtagadták a vizumot a szervezet képviselőjétől, aki az ENSZ meghívására, mint nem kormányzati szervezet képviselője, megfigyelőként részt venne és felszólalna a világszervezet közgyűlésének második rendkívüli leszerelési ülésén.

gr/jp tj bs

17.12 080682 1325

-.-

sk0056 4 230 mtik1061

embargó 20.00 óráig!

Lidicei békegyűlés - felhívás

prága, 1982. június 8. /mti/ - a divsz tagszervezetbe tömörült fiatalok milliói politikai, filozófiai és vallási meggyőződésre való tekintet nélkül készek a legszélesebb körű együttműködésre valamennyi békeszerető erővel - hangsúlyozza az a felhívás, amelyet a demokratikus ifjúsági világszövetség XI. közgyűlésének résztvevői és a csehszlovák fiatalok ezrei kedden fogadtak el a történelmi emlékü lidicében megtartott békegyűlésen. „ifjúsági akciók a

fi

nukleáris fenyegetés ellen, a békéért és a leszerelésért,, címmel a divsz világkampányt hirdetett meg. a világszövetségbe tömörült fiatalok a legaktívabb részvételre szólítanak fel mindenkit, aki szívében viseli a béke ügyét, őszintén akarja a nukleáris háború megakadályozását.

a felhívás megállapítja, hogy a demokrácia, a haladás és a szocializmus erői az agresszív imperialista fenyegetés legfőbb célpontjai. ebben a sorsdöntő időszakban a világ ifjúságának fokoznia kell erőfeszítéseit a békéért, a nemzeti felszabadulásért, a demokráciáért és a haladásért vívott harcban. a fiataloknak mindent meg kell tenniük a béke védelmére, a nukleáris háború veszélyének elhárítására. a népeknek elég erejük van ahhoz, hogy megóvják bolygónkat a nukleáris világgégés katasztrófájától. ez csak úgy érhető el, ha valamennyi békeszerető erő a fiatalok mozgósításával egyesíti erejét a világ minden pontján.

a lidicei nagygyűlés résztvevői békekemenetben vonultak a negyven évvel ezelőtt elpusztított város emlékművéhez, ahol koszorút helyeztek el a náci büntetett áldozatainak emlékére. negyven évvel ezelőtt, a heidrich birodalmi helytartó ellen elkövetett merénylet megtorlásául a fasiszta német csapatok teljesen lerombolták a várost és kivégezték férfi lakosságát.

a békenagygyűlés résztvevőit jaroslav jeneral, a csehszlovák szocialista ifjúsági szövetség elnöke köszöntötte, majd a városi nemzeti tanács elnöke mondott beszédet.

barabás miklós, a divsz főtitkára felszólalásában a különböző politikai meggyőződésű erők összefogásának fontosságát hangsúlyozta a béke megóvása érdekében.

gr/ge tj bd
18.08 080682 2141

-.-

sk0057 4 230 mtik1062

rövid hírek

zsivkov

kijev, 1982. június 8. /mti, taszsz/- todor zivkov, a bkp központi bizottságának főtitkára, a bolgár államtanács elnöke az ukrán kommunista párt központi bizottságának meghívására kedden munkalátogatásra kijevbe érkezett.

Fi

unicef-ülésszak

szófia, 1982. június 8./mti/- szófiában kedden megkezdődött az unicef, az ENSZ gyermekalapja európai nemzeti bizottságainak 28. ülészsaka.

maurice bishop

berlin, 1982. június 8./mti/- maurice bishop miniszterelnöknek, az új jewel mozgalom politikai bizottsága elnökének vezetésével kedden délután grenadai párt- és kormányküldöttség érkezett a német demokratikus köztársaságba. a delegáció erich honecker, az NSZEP központi bizottsága főtitkára meghívásának tesz eleget.

ék,df tj

18.29 080682 0783

--

sk0058 4 230 mtik1063

izraeli invázió 2. /1.rész/

beirut, 1982. június 8. /mti/ - dél-libanon jelentős részének elfoglalása után kedden szidon és damur bevételére összpontosították erőfeszítéseiket az észak felé nyomuló, heves palesztin-baloldali ellenállásba ütköző izraeli inváziós csapatok. a tel-aviv-i megítélés szerint befejező szakaszába jutott hadjárat nyitott kérdése, hogy a mind gyakoribbá váló szíriai-izraeli összecsapások nem vezetnek-e a konfliktus kiszélesedéséhez, egy általános közel-keleti háború kirobbanásához.

annyi bizonyos, hogy az izraeli kormány stratégiája messze túlmutat a dél-libanoni palesztin bázisok felszámolásán. mind több izraeli politikus vallja be, hogy az invázió igazi célja a libanonban levő palesztin és szíriai fegyveres erők eltávolítása, a palesztinai felszabadítási szervezet szétzúzása, az izraellel együttműködő libanoni falangisták hatalomra juttatása.

dél-libanon tartósan megcsúszott megszállása kínálgatik a legalkalmasabb zsarolási eszköznek e célok eléréséhez. izrael várhatóan a szíriai egységekből álló arab békefenntartó erők kivonásától teszi függővé inváziós erőinek visszavonását, így módon garantálva, hogy a basir gemajel vezette jobboldali miliciák főlénybe kerülnek a kivéreztetett palesztin ellenállási mozgalommal és haladó libanoni szövetségeseivel szemben, s a nyáron esedékes elnökválasztás eredményeként maga basir gemajel kerülhet az államfői

Fi

posztra, a folytatás: a camp david-i megállapodásokhoz való libanoni csatlakozás, az izraeli-libanoni különbéke aláírása lenne.

további izraeli számítás, hogy a pfsz kiiktatása után lekerülne a napirendről a független palesztin állam igénye és a megszállt területek lakossága elfogadná az izraeli annexiót szentesítő korlátozott autonómiát.

az egyesült államok - a habib-féle csomagterv tanúsága szerint - messzemenően egyetért az izraeli törekvésekkel, csupán diplomáciai megfontolásokból határolja el magát a dél-libanoni inváziótól. /folyt./

bz/hi lb bd

18.36 080682 1987

--

sk0059 4 230 mtik1064

izraeli invázió 2. /2.rész/

safik el-vazzan libanoni miniszterelnök határozottan elvetette az izraeli-libanoni különbéke tel-aviv-i logikáját és az ellenállás fokozására szólította fel az izraeli agresszióval dacoló erőket.

ami a keddi harcokat illeti, a bekerített szidonban alakult ki a legsúlyosabb helyzet. elkezdődött utcai harcok folynak. az állandósult bombázások, ágyuzások miatt sok épület rombadólt, egész kerületek lángban állnak. megszűnt a víz- és áramszolgáltatás, megszakadt minden kapcsolat a külvilággal. vazzan kormányfő a vöröskereszt útján kérte, tegye lehetővé izrael a nagyszámu sebesült elszállítását.

az inváziós erők létszáma időközben 60 ezerre nőtt, és alig 20 kilométer választja el őket beiruttól.

bz/hi lb bd

18.38 080682 0772

Fi

--

sk0060 4 230 mtik1065

Libanon-ensz-nato

Jeruzsálem/new york/brüsszel, 1982. június 8. //dpa/afp/reuter/
- izrael csapatai a „tartós és konkrét biztonsági intézkedések”,
megtételéig libanonban maradnak - szögezte le Jehuda Blum, izrael
ensz-képviselője a világszervezet tűzszüneti felhívására adott
válaszában. erről Pérez de Cuellar ensz-főtájtár tájékoztatta írásos
jelentésben a biztonsági tanácsot, hozzátéve, hogy a palesztinai
felszabadítási szervezet elfogadta a testület követelését a
fegyvernyugvás megteremtésére. Libanon már korábban elfogadta a bt
határozatát.

az izraeli rádió értesülései szerint Alexander Haig amerikai
külgazdasági miniszter tíz napon belül Jeruzsálembe és / közel-keleti
fővárosába látogat. célja az, hogy elérje a libanoni
harcok befejezését - közölte a rádió, Jeruzsálemi nyugati / több
diplomáciai forrásokra hivatkozva.

*ország
a libanonban folyó izraeli hadműveletek nyugtalanságot keltettek
a nato-ban, és - bár ezek az események kívül esnek az észak-atlanti
szerződés „érvényességi körzetén”, - „nem lehetetlen, hogy a nato
hivatalosan reagál rájuk”, szerdán és csütörtökön bomban sorra
kerülő csúcserőkezletén - jelentette ki kedden brüsszelben Joseph
Luns, a szervezet főtájtára.

sa kf lb bd

18.45 080682 1237

--

sk0061 4 230 mtik1066

izraeli invázió - tyr

Beirut, 1982. június 8. /ap/ - a dél-libanoni ensz-erők
szóvivője kedden közölte az ap amerikai hírügynökséggel, hogy az
izraeli csapatok elfoglalták Tyr kikötővárost, majd folytatták az
előrenyomulást észak felé.

a szóvivőt idézve azt is közölte, hogy Tyr kikötővárosa
lángokban áll és a város kihaltnak látszik. a nemzetközi
vöröskereszt genfben közzétett nyilatkozata szerint a szervezet
libanoni képviselőjének nagy nehézségek árán sikerült a sebesülteket
elszállítania a szintén ostromlott szidonból, ahol egyébként
az izraeli ágyúzás megsemmisítette a szervezet helyi kirendeltségét.

Fi

a szidontól keletre fekvő jezzinében állomásozó sziriai csapatok
a város környékén heves harcokat vívnak az izraeli alakulatokkal -
jelentette be egy sziriai katonai közlemény. jezzine ellen hétfőn
éjjel indított támadást az izraeli légierő és tüzérség.

bl lb bd

19.15 080682 0910

--

sk0062 4 230 mtik1067

haig sajtóértekezlete

acél endre, az mti tudósítója jelenti:

London, 1982. június 8. /mti/ - Alexander Haig amerikai
külgazdasági miniszter, aki elnökével érkezett hétfőn nagy-britanniába,
londoni sajtóértekezletén tartózkodóan nyilatkozott izrael libanoni
agressziójáról és megerősítette a brit falkland-politika amerikai
támogatását.

Haig „hasznosnak”, mondotta az elnöki külömbizott, Philip
Habib és Begin izraeli miniszterelnök tárgyalásait, de bővebbet nem
mondott. amikor megkérdezték, hogy a történetek után Amerika hajlandó
volna-e szankciókat fontolóra venni Izraellel szemben, válasza az
volt: döntést még semmiről sem hoztak. az amerikai politika
elsődrendű célja az - magyarázta -, hogy a vérontás megszűnjék.

ami a brit-argentin konfliktust illeti, Haig megerősítette, hogy
kormányja elkötelezetten támogatja nagy-britanniát. nem zárta ki,
hogy az egyesült államok részt vállaljon egy majdan létrehozandó
nemzetközi békefenntartó erőben.

a libanoni válságról - a brit parlament előtt elmondott
beszédében - nyilatkozott Reagan elnök is. kijelentette, hogy az
ellenségeskedéseket meg kell szüntetni és az izraeli erőket vissza
kell vonni. de - tette hozzá - fel kell számolni a terrorizmust is.
ez utalás volt a palesztin felszabadítási szervezet tevékenységére.

Margaret Thatcher miniszterelnök délután, parlamenti
interpellációra válaszolva, elítélte az izraeli agressziót, de
Reaganhez hasonlóan némileg „egyensúlyba”, hozta nyilatkozatát
azzal, hogy hasonlóképp elítélőleg nyilatkozott az észak-izraeli
települések elleni palesztin rakétatámadásokról.

ae/hi lb bd

19.19 080682 1623

Fi

--

sk0063 4 230 mtik2001

csád - taszsz

párizs, 1982. június 8. /taszsz/ - mint az afp francia hírügynökség nairobiól jelentette, daniel arap moi kenyai államfő, az afrikai egységsszervezet soros elnöke fölhívással fordult a csádi konfliktusban résztvevő valamennyi félhez: tegyenek meg mindent az egymás közötti vérontás, valamint az afrikaközi békefenntartó erőkkkel való összeütközések elkerülésére.

az afp n. djamenai jelentései szerint a csádi főváros bevétele után idrisz debbi őrnagy, az északi fegyveres erők /fan/ vezérkari főnökének helyettese kapcsolatba lépett az aesz csádi képviselőivel és djidingar domo ngardouval, az ország nemrégiben kinevezett minisztere nőjével.

nem ragaszkodunk az afrikaközi békefenntartó erők kivonásához - jelentette ki debbi őrnagy a sajtónak adott nyilatkozatában, hozzátéve, hogy a fan tárgyalásokat kíván kezdeni a csádi politikai erők néhány irányzatával. ugyancsak az afp jelentette, hogy ahmed afal, a fan európai képviselője közölte: tervek vannak egy - különböző politikai csoportokat magába foglaló - ideiglenes kormány megalakítására.

a csádban - ezen az egykori francia gyarmaton - történeteket kommentálva az afp megemlékezik az ország gazdasági és társadalmi problémáinak kiélezettségéről. ezek a problémák - írja a hírügynökség - a hosszantartó polgárháború miatt csak tovább súlyosbodtak: az egy főre jutó évi nemzeti össztermék igen alacsony szintjén csád egyike a világ legelmaradottabb és legszegényebb országainak. mindazonáltal - mint a nyugati hírügynökségek is megírták - bizonyos nyugati körök figyelmét magukra vonták az ország urán- és kőolajlelőhelyei.

kf lb bd

19.22 080682 1637

fi

-.-

sk0064 4 230 mtik2003

salvador - összefoglaló

havanna, 1982. június 8. /mti/ - husz fős veszteséget okozott a salvadori hadseregnek kedden perquin városában a farabundo marti nemzeti felszabadítási front /fmln/. a „radio venceremos”, az fmln titkos rádióadója azt is közölte, hogy a front harcosai két nappal ezelőtt behatoltak a városba, s a hadsereg csapaterősítéseket küldött a település térségébe.

a „radio venceremos”, hirt adott arról is, hogy a hondurasi kormány és a hadsereg egyetért az egyesült államok terveivel, s kész arra, hogy a hondurasi hadsereg egységei a salvadori fegyveres erőkkel együtt vegyék fel a harcot a határhozvezetekben az fmln osztagai ellen.

az aip független hírügynökség közölte, hogy a forradalmi erők azért foglalták el perquin városát, hogy ily módon nyújtsanak segítséget a chalatenango megyében küzdő harcosoknak. a megye területén egy héttel ezelőtt a hadsereg erős offenzívát indított a felkelők állásai ellen az egyesült államokban kiképzett atlacatl különleges dandár részvételével és az észak-amerikai zöldsapkások vezetésével.

a büntetőakciók színhelye az el ramon, patamera, cancasque san josé las vuellas és arcatao városok környéke, ahol a hadsereg katonái az elmúlt napokban többszáz polgári lakost gyilkoltak meg.

ml/hi tj

19.25 080682 1287

-.-

sk0065 4 230 mtik2004

mubarak - bucetta

rákos györgy, az mti tudósítója jelenti:

kairó, 1982. június 8. /mti/ - hoszni mubarak egyiptomi elnök kedd délelőtt fogadta az előző este kairóba érkezett mohamed bucetta marokkói külügyi államminisztert.

mubarak közölte a sajtóval, hogy bucettától átvette ii. hasszán marokkói király üzenetét, s hogy a tanácskozáson az afrikai egységsszervezet helyzetével, valamint az el nem kötelezettek

fi

mozgalmával foglalkoztak. egy kérdésre válaszolva „korainak,, minősítette az egyiptomi-marokkói kapcsolatok felújításának lehetőségét. /előző nap a marokkói diplomácia vezetője ugy nyilatkozott, hogy ezt a kérdést is tanulmányozni fogják a tárgyalásokon./

amikor az egyik újságíró azt firtatta, vajon lehetséges-e, hogy az egyiptomi-arab kapcsolatok helyreállításának folyamatában az első lépést marokkó fogja megtenni, mubarak kijelentette, egyetlen arab országot sem akar kényelmetlen helyzetbe hozni. ismételten leszögezte továbbá a kairói álláspontot, mely szerint egyiptom nem köti feltételekhez az arab államokkal való békülést, de a kezdeményezést a másik félre hagyja.

az egyiptomi államfő, aki kedden fogadta alfred atherton amerikai nagykövetet is, jelezte, hogy reagan amerikai államfő arról tájékoztatta őt: „intenzív diplomáciai erőfeszítésekbe kezdett,, a libanoni helyzettel kapcsolatban. mubarak emlékeztetett, hogy ő maga - tul begin izraeli miniszterelnöknek küldött üzenetén - az egyesült államok közbenjárását kérte az izraeli erők libanonból történő azomali kivonása érdekében.

az izraellel diplomáciai kapcsolatban álló egyetlen arab ország, egyiptom keddig semmilyen megtorló intézkedést nem fogantatosított a dél-libanoni invázió nyomán tel avivval szemben, beérte az elitélő nyilatkozatokkal és az izraeli kormánynak eljuttatott tiltakozással.

rg/jp lb bd

19.35 080682 1843

--

sk0066 4 230 mtik2005

olaszország - helyhatósági választások

király ernő, az mti tudósítója jelenti:

róma, 1982. június 8. /mti/ - a politikai testnek tekintett helyhatósági választások azokat a politikai irányzatokat igazolták, amelyek az elmúlt esztendő során jellemezték olaszországot.

vasárnap és hétfőn mintegy 900 ezer olasz állampolgár járult az urnák elé és az ország 180 helységében megválasztotta a helyi adminisztráció irányítóit. a hétfőn éjszaka közölt végeredményből kitűnik, hogy a kormánykoalíció ugynevezett világi pártjai - a

F

republikánusok, liberálisok, szociáldemokraták - könnyelhetik el az igazi sikert. jelentősen erősítette pozícióit az olasz szocialista párt is.

ugyanakkor folytatódott a két legnagyobb politikai erő, a kereszténydemokrata és a kommunista párt térvesztése. országos átlagban az előbbi 35-ről 32,8 százalékra, az utóbbi pedig 23,7-ről 22,3 százalékra esett vissza. ugyanakkor a szocialista párt 9,7-ről 13,7 százalékra jött fel. az oszdp a megelőző községtanácsi választásokhoz képest 1,4 százalékkal kapott több szavazatot, spadolini miniszterelnök pártja, a olasz köztársasági párt a korábban elért 3,1 százalék szavazat helyett most 4,2-öt, míg a olasz liberális párt a 0,6 százalék helyett 1,6 százalék szavazatot kapott.

az első értékelések jelentősnek tartják az okp triesztben - a legnagyobb lélekszámú és a legmértékadóbbnak tekintett közigazgatási egységben - elért sikerét, ahol a kommunisták a korábbinál több helyet szereztek, a kereszténydemokraták viszont veszítettek. ugyanakkor délen érzékeny vereséget szenvedett az okp. a nápoly melletti castellammare di stabiában a párt vesztesége elérte a 9 százalékot.

armando cossutta, aki a tartományokkal és a helyi önkormányzat kérdéseivel foglalkozó osztály vezetője az okp kb-ban, szintén ezt a helységet jelölte meg a legszembevethetőbb visszaesés példajaként. cossutta egyébként úgy értékelte az eredményt, hogy a legutóbbi helyhatósági választásokon mutatkozó tendencia tovább tart: folytatódik a kdp hanyatlása és az oszp előretörése.

bettino craxi, az olasz szocialista párt főtitkára máris kijelentette: az eredmények arra készítetik pártját, hogy erősebben hallassa hangját a kormánykoalícióban. bár nem országos választásról van szó, megfigyelők úgy értékelik az eredményt, hogy az érezteti majd hatását a koalíciós partnerek közeljövőben esedékes és fontosnak tekintett, az együttműködés elveit tisztázó tárgyalásán.

kir/jp lb bd
19.44 080682 2476

F

--

sk0067 4 230 mtik2006

reagan - munkáspárti tiltakozás

London, 1982 június 8./mti/ - londoni értesülések szerint a brit munkáspárt tiltakozni kíván azok miatt a fordítások miatt, amelyeket reagan amerikai elnöknek a brit parlamentben elhangzott beszéde tartalmazott. a brit ellenzék sérelmezi, hogy reagan a salvadori választásokat a demokrácia és a „nép győzelmének” állította be, miközben a valóság az, hogy a d. aubuisson-rezsím a korábbinál is nagyobb számban „tüntet el” ártatlan embereket, megsemmisíti a földreformot és arra kényszeríti amerika egykori pártfogoltjait, a kereszténydemokratákat is, hogy a gerillák oldalára való átállásról beszéljenek.

clinton davis, munkáspárti parlamenti képviselő egy rádiónyilatkozatban kijelentette, a reagan-beszéd elhangzása után az ellenzék igazolva látja azt a korábbi álláspontját, hogy ez az amerikai elnök nem érdemelte meg a neki juttatott megtiszteltetést, hogy neves elődei egész sorával ellentétben éppen ő kapjon lehetőséget egy beszéd elmondására a brit parlamentben.

ae/jp lb bd
19.46 080682 1044

--

sk0068 4 230 mtik2007

ensz - libanon /1.rész/

new york, 1982. június 8./mti/ - javier pérez de cuellar, az ensz főtitkára a biztonsági tanács kedden tartott újabb ülésén megállapította: izrael nem hajtotta végre a tanács 508-as és 509-es számú határozatait, a libanoni helyzet tovább romlik. az ensz-csapatokat a támadó alakulatok elvágták főhadiszállásuktól.

a tanács összehívását libanon ensz-küldöttsége kérte „a harctéri helyzet további súlyosbodása miatt”, a libanoni ensz-nagykövét, ghasszan tueni kijelentette: kormánya ismét kénytelen a biztonsági tanácshoz folyamodni, mivel az izraeli agresszióknak „több ezer áldozata van”, hangoztatta, hogy „libanon sorsa és területi integritása forog kockán”, az izraeliek polgári célpontokat támadnak, s az áldozatok többsége libanoni. libanon azzal a kéréssel fordult a biztonsági tanács tagjaihoz, hogy „kollektíven és egyénileg”, minden lehetséges eszközt vegyenek igénybe az izraeli agresszió azonnali leállítására érdekében.

Fi

a libanoni ensz-delegátus szerint az izraeli támadó hadműveletek beirutot is fenyegetik, s akadályozzák a libanoni kormány normális működését. a nagykövét ennek bizonyítékául elmondta, hogy az arab liga főtitkárának repülőgépe kedden a beirut-i repülőtér bombázása miatt nem tudott leszállni a fővárosban. az izraeli hadsereg a genfi konvenció megsértésével akadályozza a libanoni vöröskereszt képviselőit a harcok sebesült áldozatainak elszállításában, sőt a vöröskereszt munkatársai között is vannak áldozatok.

jehuda blum, izrael ensz-nagykövete felszólalásában izrael „önvédelmi jogával”, próbálta igazolni az agressziót, s semmiféle kötelezettséget nem vállalt annak befejezésére. /folyt./

br/hi lb bd
20.03 080682 1700

--

sk0069 4 230 mtik2008

ensz - libanon /2.rész/

az ensz libanoni békefenntartó erőinek az izraeli támadás idején tanúsított magatartásáról számolt be részletesen kedden este brian urquhart, az ensz-főtitkár első helyettese. elmondta, hogy az unifil mintegy hétezer főnyi békefenntartó erői az izraeli támadó hadoszlopok nagy túlereje miatt nem látták lehetségesnek a harc felvételét. ilyen nagyarányú hadműveletekre egyébként nem is szól a megbízatásuk, s nincsenek is megfelelően felkészülve.

huszonnyolc perccel az invázió megkezdése előtt callaghan tábornokot, az ensz-csapatok parancsnokát, aki éppen az izraeli katonai parancsnokságon folytatott megbeszélést, figyelmeztették arra, hogy izraeli támadás készül, s felszólították az együttműködésre. a tábornok ezt kategórikusan megtagadta, s azt az utasítást adta a békefenntartó erőknél, hogy minden igénybevehető eszközzel akadályozzák az izraeli alakulatok előrenyomulását.

a főtitkárhelyettes rámutatott: az ensz-erők továbbra is állásaikban vannak, de helyzetük az izraeli támadás miatt természetesen megváltozott. a békefenntartó kontingens mandátuma június 19-én lejár, s a biztonsági tanács dönt arról, hogy az adott körülmények között az ensz-csapatok libanonban maradjanak-e.

br/jp lb b d
20.04 080682 1263

Fi

--

kül

- 60 -

1982.06.08.

sk0070 4 230 mtik2009

ensz - Leszerelési ülés

new york, 1982. június 8. /afp/ - az ensz-közgyűlés soros elnöke, az iraki iszmat kettő hétfőn hivatalosan meghirdette a „leszerelési világháború kampányt”, majd berekesztette a testület második rendkívüli leszerelési ülésének első munkanapját.

e kampány keretében az ensz titkársága programot készít elő a leszerelés problémáinak jobb világméretű megismertetésére, az egyes kormányoktól pedig azt várja, hogy nemzeti szinten tegyenek meg mindent a program sikere érdekében.

sg lb bd
20.05 080682 0540

--

sk0071 4 230 mtik2010

ilo konferencia, magyar felszólalás

genf, 1982. június 8. /mti/ - a nemzetközi munkaügyi szervezet /ilo/ 68. konferenciája kedden genfben az igazgató tanács két jelentése és a főigazgató beszámolója feletti vitával és a munkabizottságokban folytatta munkáját.

ibrahim zakaria, a szakszervezeti világszövetség főtitkára felszólalásában rámutatott, hogy a kapitalista világgazdaság válsága ellenére a monopóliumok, a transznacionális vállalatok növekvő profitot vágnak zsebre. ebben a helyzetben különös jelentősége van a munkához való jognak - mondta ibrahim zakaria. fontos feladatnak nevezte azt is, hogy mindenütt biztosítsák a szakszervezetek jogait és a társadalom ügyeibe való beleszólását.

kedden szólalt fel rácz albert államtitkár, az állami bér- és munkaügyi hivatal elnöke. rámutatott, hogy a bonyolult nemzetközi helyzetben, amelyet az imperializmus erőinek aktivizálódása, a háborús veszély növekedése, a nemzetközi feszültség éleződése, a fokozódó fegyverkezési verseny jellemez, nincs sürgősebb és fontosabb feladat, mint a nukleáris világháború elhárítása. ez a feltétele mindennemű társadalmi és gazdasági fejlődésnek, az emberiség előtt álló világméretű problémák megoldásának. magyarországot ezért támogatja a szovjetunió a leszerelésre, a világháború veszélyének kiküszöbölésére vonatkozó javaslatát - hangsúlyozta.

Fi

kül

- 61 -

1982.06.08.

ráczt albert üdvözölte a nemzetközi munkaügyi szervezet törekvését, hogy a dolgozók munka- és életfeltételeinek javítására tett erőfeszítéseken belül külön foglalkozik egyes hátrányos helyzetű rétegek problémáival. a hátrányos helyzetűek, köztük a fiatalok gondjait a magyar társadalom szem előtt tartja - mutatott rá, majd a magyarországi tapasztalatokról szólva ismertette az 1971-ben elfogadott, a magyar kormány ifjúsági politikájának alapját jelentő ifjúsági törvényt és annak eredményeit.

to lb bd

20.11 080682 1887

--

sk0072 4 230 mtik2011

brazil repülőszerecsétlenség - 2.

fortaleza, 1982. június 8. /afp/ - senki sem élte túl a légiszerecsétlenséget a vasp brazil belföldi légitársaság boeing 727-es utasszállító gépének 120 utasa és kilenc főnyi legénysége közül - jelentette az afp francia hírügynökség a kedden lezuhant repülőgép roncsait megtekintő újságírók beszámolója alapján.

mint jelentettük, a sao paulo és fortaleza között közlekedő boeing 727 repülőgép kedden hajnalban az északkelet-brazíliai fortaleza közelében szerencsétlenül járt, a sűrű ködben és esőben feltehetően hegynek ütközött. a mentési munkálatokat a kedvezőtlen időjárási viszonyok hátráltatják. a légitársaság a keddi kora esti órákig még mindig nem tett közzé hivatalos jelentést az áldozatok számáról.

a repülőgép zsúfolt volt - mert az éjszakai járatokon alacsonyabb a viteldíj.

to lb bd

20.15 080682 0875

Fi

--

sk0073 4 230 mtik2012

haig a közel-keleten?

hílu anna, az mti tudósítója jelenti:

kairó, 1982. június 8. /mti/ - alexander haig amerikai külügyminiszter valószínűleg tíz napon belül a közel-keletre érkezik, s a térség több fővárosában tárgyalásokat folytat egy „új libanoni formula”, kialakításáról. Adta hírül kedden tudósítója értesülésére hivatkozva a jeruzsálemi rádió.

a tudósító nyugati források alapján tudni véli, hogy az amerikai diplomácia vezetője jeruzsálemben, damaszkuszban, beirutban és rijadban tervez megbeszéléseket egy konkrétan nem körvonalazott amerikai rendezési javaslatról, amely nyilvánvalóan figyelembe venné a dél-libanon ellen indított izraeli invázió következtében kialakult új helyzetet.

washington minden jel szerint időt akar engedni izraelnek, hogy végrehajthassa a vasárnap kezdődött agresszióval kitűzött céljait, vélik megfigyelők. ezt látszik megerősíteni az a jeruzsálemből származó értesülés, hogy philip habib, reagan elnök különmegbízottja, aki az agresszió másnapján „sürgős”, üzenettel érkezett izraelbe, hírek szerint mindeddig nem gyakorolt nyomást az egyesült államok legmegbízhatóbb térségbeli szövetségesére, a biztonsági tanács által követelt azonnali tűzszünet végrehajtása céljából.

izraelben elégedetten nyugtázzák, hogy a konfliktus kezdete óta washington „figyelemre méltóan kiegyensúlyozott és végtelenül mérsékelt”, magatartást tanúsít az izraeli akció ügyében.

tel aviv-i politikai körökben azzal magyarázzák a „visszafogott”, amerikai magatartást, hogy a palesztin ellenállás dél-libanoni infrastruktúrájára mért izraeli csapás eredményét tekintve egybevág a washingtoni kormányzat érdekeivel. izraelben úgy tudják, hogy a reagan-kormányzat hosszú ideje törekszik arra, hogy „új erőviszonyokat”, alakítson ki a libanoni felek között.

ugyanebben az érdekeltségben vélik látni izraelben annak magyarázatát, hogy habib, aki hétfőn találkozott begin kormányfővel, nem vetette fel az izraeli csapatok visszavonásának kérdését. a megbeszélésen állítólag első helyen szerepelt viszont a „szíriai dilemma”, témája, az a probléma ugyanis, hogyan lehetne elkerülni, hogy az izraeli inváziós csapatok esetleg súlyosabb konfliktussal fenyegető összecsapásba bonyolódjanak a libanonban állomásozó szíriai egységekkel.

Fi

izraeli értékelés szerint washington mindaddig hajlandó szabad mozgást biztosítani izrael libanoni akciójában, amíg az nem idézi fel egy nagyszabású izraeli-szíriai összeütközés veszélyét, ezt ugyanis amerikai részről túl nagy kockázatnak ítélik.

hf/hi lb bd
20.21 080682 2569

-.-

sk0074 4 300 mtik2013

holland kormány

hága, 1982. június 8. /mti-reuter/ - andries van agt holland kormányfő kedden bemutatta a parlamentben új, jobbközép kisebbségi kormányát és ismertette programját, amely szerint elsőbbséget adnak a gazdasági, pénzügyi és szociális problémák megoldásának,

a programnyilatkozatban foglaltaknak némileg ellentmond a reuter brit hírügynökség holland politikai körökben szerzett értesülése. eszerint a kereszténydemokratákból és a demokraták 1966 elnevezésű párt képviselőiből alakult kormány ragaszkodni fog ahhoz, hogy az idei és a jövő évi költségvetést csökkentsék összesen 12 milliárd holland forinttal /4,5 milliárd dollárral/. márpedig éppen e terv miatt bukott meg az előző kormány, amelyben a jelenlegi pártokon kívül a munkáspárt is részt vett: a munkáspártiak kivonultak a kormányból, mert ellenezték a költségvetés csökkentését, amely szerintük a szociális programok megnyirbálásához vezet.

a kormányfő máris bejelentette, hogy törvénytervezetet dolgoznak ki a családi pótlékok csökkentésére.

elmondta továbbá, hogy a jövő évi költségvetés idén szeptember 21-én esedékes betérjesztése után a kisebbségi kormány új választásokat szeretne kiírni. közölte: azt is tudja, hogy az ellenzéki liberálisok és a munkáspárt korábban, legszívesebben szeptember 8-ra időzítenek a választásokat, és hozzátette, hogy ebben a kérdésben a kormány végül is a parlament véleményének meghallgatása után dönt majd.

van agt jelezte, hogy intézkedéseket tesznek a magánberuházások ösztönzésére, de a lakosság vásárlóerejét csökkentő intézkedések ellensúlyozására csak a minimálbérből élők kapnak csekély

Fi

kormánysegélyt, a közszolgálati dolgozók szakszervezeteit fel fogják kérni, járuljanak hozzá önkéntesen bérkorlátozáshoz, hogy a megtakarított pénzből a kormány új állami munkahelyeket létesíthessen, elsősorban a fiatal munkanélküliek számára.

... sg lb bd

20.31 080682 1904

..-

sk0075 4 230 mtik2014

falkland - argentina

buenos aires, vatikánváros, 1982. június 8.
/mti-reuter/upi/ap/pl/ - a britekkel folytatott háboru eredményeképpen elkerülhetetlen változások lesznek az ország kül- és belpolitikájában - jelentette ki kedden, az elnöki palotában tartott sajtóértekezletén leopoldo galtieri argentin államfő. galtieri ugyan nem közölt részleteket, milyen változások várhatók, de hangsúlyozta: a háboru mély nemzeti érzéseket kavart fel az országban, s ez a közös ellenséggel szemben közelebb hozta egymáshoz az argentinokat. ennek eredményeképpen a politikai pártok fokozottabban vesznek részt majd az ország ügyeiben - mondotta.

galtieri államfő sajtóértekezletén derülátóan kijelentette, hogy argentina számára mindenképpen sikerrel zárul majd a szigetcsoport körüli szuverenitás vita.

az angolokkal folytatott háboru ugyanakkor arra készíti argentinát, hogy alaposan „átgondolja”, eddigi külpolitikáját - hangsúlyozta, s helyi megfigyelők ebben a kijelentésben nyilvánvaló utalást látnak az egyesült államokra és a nyugat-európai országokra.

galtieri tábornok nyilatkozatából nem derül ki világosan, hogy a politikai pártok részvétele azonos-e azzal a politikai nyitással, amelyet a katonai kormányzat régóta ígér. mindenesetre tény, hogy a konfliktus kirobbanása óta a különböző politikai erők - még az ellenzékiek is - egységesen támogatják galtieri kormányzatát, ha rendszerével nem is értenek alapvetően egyet.

x x x

a vatikánban kedden közölték, hogy ii. jános pápa^a hét végén esedékes argentinai látogatása alkalmával hat beszédet kíván mondani, és személyesen találkozik majd galtieri elnökkel.

Fi

x x x

buenos aires, 1982. június 8. /taszsz/ - buenos airesben teljes ülést tartott az argentin kommunista párt központi bizottsága, és áttekintette a falkland /malvin/-szigetekkel kapcsolatos helyzetet. az elhangzott beszámoló részletesen elemezte az ország belpolitikai helyzetét, s élesen elítélte a brit agressziót. athos fava, a párt főtitkára kijelentette: ez az agresszió a globális imperialista stratégia része. a főtitkár ugyanakkor sikraszállt az ország életének demokratizálása mellett.

... gf lb bd

20.47 080682 2183

..-

sk0076 4 230 mtik2015

libanon - ensz, irán, arafat

new york/beirut/jeruzsálem, 1982. június 8. /reuter/ap/upi/afp/ - kedden, röviddel összehívása után, elnapolták a biztonsági tanácsnak a libanoni helyzettel kapcsolatos ülését. a libanoni delegátus, akinek kérésére a tanácskozást tartották, azt kérte, hogy a testület szólítsa föl izraelt: hagyja abba a libanoni polgári lakosság elleni bombatámadásait. az ülés folytatásának időpontjáról a tanács tagjai konzultációk után döntenek.

ali akbar velajati iráni külügyminiszter, ugyancsak az ensz székhelyén nyilatkozva, közölte: kormánya hivatalosan is készségét nyilvánította arra, hogy háboruba lépjen izraellel és önkénteseket küldjön szíria és a palesztinok libanoni harcának megsegítésére. a kormány már a háboruba lépés anyagi fedezetének előteremtésén munkálkodik - mondotta a külügyminiszter.

velajati emlékeztetett arra, hogy khomeini, irán legfőbb vezetője szíriába küldte a hadügyminisztert, valamint a hadsereg és az iszlám gárda parancsnokait, hogy megtudják: milyen segítségre van szüksége szíriának. az iráni külügyminiszter mindazonáltal hozzátette, országa csak akkor indít önkénteseket libanonba, ha a beirutai kormány erre fölkéri. /két évvel ezelőtt, hasonló helyzetben libanoni részről már visszautasítottak egy hasonló iráni ajánlatot./

jasszer arafat, a pfsz vezetője kedden táviratot intézett az arab vezetőkhöz, segítséget kérve a szélesedő izraeli agresszióval szemben.

Fi

damaszkuszban bejelentették, hogy szíriai harci gépek kedden - az izraeli intervenció kezdete óta első ízben - nagyarányú támadásokat hajtottak végre izraeli szárazföldi erők, többek között összevont harckocsi- és csapat egységek ellen, súlyos veszteségeket okozva az ellenségnek.

tel-aviv-i jelentések szerint az izraeli légierő kedden lelőtt hat szíriai harci repülőgépet, négy gép libanoni, kettő izraeli terület fölött zuhant le. az egyik szíriai gép pilótáját a jelentések szerint foglyul ejtették.

mint az afp francia hírgyűjtemény helyszínen tartózkodó tudósítója jelentette, találat érte a libanonban tartózkodó szíriai békefenntartó erők beirut közelében elhelyezett radarállomását.

a szerkesztőségek tájékoztatására!

jasszer arafat kedden tárgyalta alekszandr szoldatovval, a szovjetunió beiruti nagykövetével és üzenetet adott át neki a szovjet vezetők számára /upi/.

kf lb

20.54 080682 2410

-.-

sk0077 4 230 mtik2016

falkland - fejlemények

buenos aires, london, 1982. június 8. /ap/upi/efe/ - buenos aires-i jelentések szerint argentin tengerészgyalogosok kedden támadást intéztek a falkland /malvin/-szigetekhez tartozó soledad szigeten a brit utóvéd egységek ellen, s üzemanyag-, lőszer- és élelmiszerraktárakat semmisítették meg. argentin katonai forrásokból úgy hírlik, hogy a brit flotta hajói visszavonultak az argentin légierő hatósugarából, hogy elkerüljék az esetleges újabb támadásokat. az említett információk szerint ugyanakkor brit szárazföldi egységek három részleges támadást intéztek soledad-szigeten a szigetcsoport fővárosa, puerto argentino /port stanley/ ellen.

londonból származó értesülések szerint már kilencezer angol katonát tettek partra, hogy végső támadást indítsanak az argentin erők ellen.

Fi

az argentin katonai junta kedden 128 foglyot engedett szabadon a pápa pénteken esedékes látogatásának alkalmából - jelentette be az argentin belügyminisztérium. további 116 foglyot felügyelet mellett helyeztek szabadlábra.

gf lb bd

20.57 080682 1067

-.-

sk0078 4 230 mtik2017

embargó 22 óráig

puja - bvt

new york, 1982. június 8. /mti/ - puja frigyos külügyminiszter, aki az ensz-közgyűlés második rendkívüli leszerelési ülészsaka alkalmából tartózkodik new york-ban, kedden délután fogadta a béke világtanácsnak az ülészsakon jelenlevő delegációját.

a külügyminiszter és a béke világtanács küldöttségének tagjai, élükön romesh chandrával, a tanács elnökével, baráti eszmecserét folytattak a békéért és a leszerelésért vívott küzdelem időszakos kérdéseiről. a találkozáson részt vett rácz pál, hazánk állandó ensz-képviselője.

br/hi lb bd

21.00 080682 0590

-.-

sk0079 4 230 mtik2018

ensz leszerelési ülészsak 2

washington, 1982. június 8. /mti/ - az ensz-közgyűlés második rendkívüli leszerelési ülészsakán kedden megkezdődött az általános vita.

a vita első napján elhangzott felszólalások egytől-egyig kitértek a súlyossá vált közel-keleti helyzetre. a szónokok, köztük abdelhak tazi marokkói külügyi államtitkár, leo tindemans belga

Fi

külgyminiszter és thorbjörn fa:lldin svéd miniszterelnök hangot adtak aggodalmuknak, hogy az újabb közel-keleti háboru kirobbanása és általában egyes országoknak a nemzetközi feszültséget növelő lépései veszélyeztetik más országok leszerelési erőfeszítéseinek eredményességét.

az általános vitában, amely június 23-ig tart, mintegy száz ország képviselői - köztük tizennégy állam-és kormányfő - mondják el véleményüket a leszerelés és a fegyverzetcsökkentés előremozdításának lehetőségeiről.

br/hi lb bd

21.03 080682 0887

--

sk0080 4 230 mtik2019

irak - irán - ico

dzsidda, 1982. június 8. /ap/ - az iszlám konferencia szervezetének az iraki-iráni konfliktusban közvetítő bizottsága kedden dzsiddában zárt ajtók mögött ülést tartott. a kilenctagú testület megbízottai, mint jelentették, vasárnap „új javaslatok megvitatása érdekében”, mekkába, az iszlám szent városába szóló meghívót adtak át a háboruban álló két ország vezetőinek, szaddam husszein iraki és ali khamenei iráni elnöknek. a bagdadban járt küldöttséget a szenegáli külgyminiszter, a teheránban járt küldöttséget pedig a guineai külgyminiszter vezette.

meg nem erősített értesülések szerint irak elfogadta a mekkai meghívót, míg irán elutasította azt. hírügynökségi jelentések szerint a bizottságnak nem sikerült rávennie teheránt a tárgyalások megkezdésének feltételül szabott iráni követelések enyhítésére. az ülés végén kiadott közlemény arról szól, hogy a két ország „lényegi kérdésekben továbbra is eltérő nézeteket” vall. mint a küldöttség egyik tagja kijelentette, irán hajthatatlannak mutatkozott követeléseiben.

a bizottságból származó értesülések szerint habib satti, az iszlám konferencia főtitkára és sékou touré guineai elnök a június 22-én kezdődő mohamedán böjti hónap, a ramadán előtt újabb ingajáratra készülnek bagdad és teherán között, hogy ismét megkíséreljék rávenni a két hadviselő felet a tárgyalások

fi

megkezdésére.

london, 1982. június 8. /afp/ - az iraki légierő vasárnap egy görög teherhajót bombázott a bandar khomeini iráni kikötő előtti nyílt vizeken. a 20 ezer tonnás „good luck”, legénységének három tagja életét veszítette, a hajó pedig megrongálódott. a hirt kedden jelentette be a londoni lloyd hajóbiztosítási társaság.

a megsérült teherhajót bandar khomeini kikötőjébe vontatják.

to bd
21.09 080682 1787

--

sk0081 4 230 mtik2020

rövid hírek

kuznyecov - mulemba

moszkva, 1982. június 8. /mti/- vaszilij kuznyecov, az szkp ^{bb} politikai bizottságának tagja, a szovjetunió legfelsőbb tanácsa elnökének első helyettese kedden moszkvában fogadta humphrey mulembát, a zambiai egyesült nemzeti függetlenségi párt főtitkárát és a kíséretében levő személyiségeket. mulemba kedden érkezett látogatásra a szovjet fővárosba, zambiai párt-és állami vezetőkkel ^{akk} küldöttség élén.

*pút

/elnöksége

ceausescu

bukarest, 1982. június 8. /mti/- nicolae ceausescu román államfő június közepén hivatalos baráti látogatásra irakba utazik szaddam husszein köztársasági elnök meghívására - jelentették be kedden este bukarestben.

kgst - állandó bizottság

szófia, 1982. június 8. /mti/- szófiában kedden megkezdődött az atomenergia békés célú felhasználásával foglalkozó kgst-állandó bizottság 42. ülése. a péntekig tartó tanácskozáson tíz ország, köztük hazánk küldöttsége vesz részt. a tanácskozás résztvevői megvitatják a műszergyártással és a rádióizotópok népgazdasági alkalmazásával összefüggő kérdéseket.

fi

Lengyelország - gépeltérítési kísérlet

Varsó, 1982. június 8./mti/- kedden gépeltérítési kísérletet akadályoztak meg Lengyelországban. két fiatalember nyugat-berlinbe próbálta téríteni a katowice és varsó között közlekedő repülőgépet. próbálkozásukat a biztonsági szolgálat munkatársai akadályozták meg - közölte a varsói rádió.

kozmosz-1376

Moszkva, 1982. június 8./taszsz/- kedden föld körüli pályára bocsátották a kozmosz-1376 jelzésű műholdat. a szputnyik kezdeti keringési ideje 89,2 perc, a föld felszínétől mért legnagyobb távolsága 274 kilométer, legkisebb távolsága 227 kilométer, a pályának az egyenlítő síkjával bezárt szöge 82,3 fok. a műhold fedélzetén elhelyezett berendezések jól működnek.

kn,fl,df tj bd

21.13 080682 1838

..-

sk0082 4 300 mtik2021

csádi helyzet

N'djamena, 1982. június 8. /dpa/afp/reuter/upi/ - kedden feszültséggel terhes nyugalom uralkodott a csádi fővárosban. hisse-ne habré volt hadügyminiszter 2000 fegyveresének szinte ellenállás nélküli bevonulása után - hírügynökségi jelentések szerint mintegy ötvenen sebesültek meg - a kétszáz ezres n'djamena lakosságának körülbelül egynegyede már elmenekült, részben az ország déli részébe, részben a szomszédos kamerunba. a jelentések szerint hisse-ne habré maga még nem jelent meg a fővárosban, de a upi amerikai hírügynökség úgy értesült, hogy már pénzügyi segítséget kért franciaországtól a 15 éves polgárháborúban lerombolt ország újjáépítésére.

párizsi diplomáciai körökben megerősítették, hogy a csádi kormány elnöke, goukouni oueddei ugyancsak kamerunba menekült, ahol állítólag politikai menedékjogot ajánlottak fel neki. a párizsi rádió híre szerint oueddei a francia hadsereg segítségével jutott ki csádból. az értesülés szerint mintegy 30 francia „elitkatoná”, a múlt hét végén a shari-folyón gumicsónakokon érkezett kamerunból n'djamenába, s az országban kívül sok francia állampolgárt és más külföldit is kivíttek csádból. **elnökön**

R

nem világos, mi a helyzet az ország déli részén, ahová a habré-féle északi fegyveres erők /fan/ egységei nem vonultak be.

a szenegáli fővárosban hivatalosan bejelentették, hogy szenegál kivonja a békeerők kötelékében csádban állomásozó 600 katonáját, csak azt nem mondták meg, hogy a kivonulást mikor kezdik.

nigériai hivatalos forrásból kedden kitudódott, hogy a békeerők a múlt héten visszautasították oueddei kérését, hogy védelmében avatkozzanak be a harcokba. emlékeztettek arra, hogy nigéria már május 22-én kilátásba helyezte egységei visszavonását, mert elégedetlen volt azzal, hogy oueddei nem tett semmit a tüzszünetért és a nigéria által javasolt föderációs megoldás kereséséért.

sg lb bd

21.18 080682 1897

..-

sk0083 4 230 mtik2022

izraeli invázió - beirut.

böcz sándor, az mti tudósítója jelenti:

beirut, 1982. június 8. /mti/ - kedd este rendkívül veszélyes fordulatot vett izrael harmadik napja tartó dél-libanoni inváziója: az északi irányban előnyomuló csapatok több ponton elérték vagy megközelítették a beirut-damaszkusz főutvonalat és így lehetőségük nyílt arra, hogy a libanoni falangista erőkkel egyesülve bekerítsék nyugat-beirutot, majd felszámolják a palesztin ellenállási mozgalom és a libanoni haladó pártok körülzárt erőit. egyes nyugati nagykövetségek kiűritési intézkedéséből arra lehet következtetni, hogy súlyos beiruti harcokra számítanak. a nap folyamán az izraeli csapatok elfoglalták mukhtarát, a haladó szocialista párt és a haladó pártokat tömörítő nemzeti mozgalom közös elnökének, valid dzsumblattnak a lakóhelyét.

a tengerparti szidon és damur térségében továbbra is erőteljes ellenállást fejtenek ki a palesztin-baloldali szövetségesek.

a szerkesztőségek tájékoztatására!

R

a falangista rádió keddi esti jelentése szerint nyugat-beirut, dél-libanon és a bekaa-völgy több pontjáról visszavonták, illetve folyamatosan visszavonják a szíriai csapatokat, amelyek kezdettől fogva csak presztizsmentő ellenállást tanúsítottak. ezzel átengedik a terepét a palesztinokkal és a baloldali erőkkel leszámolni készülő izraeli-falangista erőknek.

bz/hi lb bd

21.22 080682 1424

..-

sk0084 4 230 mtik2023

begin - asszad

damaszkusz /taszsz/ - hafez asszad szíriai elnök kedden szárkisz libanoni államfővel folytatott telefonbeszélgetésben megerősítette: országa minden lehetséges módon védelmezi libanont az izraeli agresszióval szemben. szíriát semmi sem gátolja meg abban, hogy teljesítse nemzeti kötelességét - mondotta az elnök.

metulla, 1982. június 8. /ap/ - begin izraeli miniszterelnök kedden felszólította szíriát: maradjon ki a harcokból. „felszólítottam asszad elnököt, utasítsa katonáit, hogy ne támadják az izraelieket, - mondotta, lényegében libanon és a palesztinok cserbenhagyását követelve damaszkusztól.

az izraeli kommunista párt a libanoni agresszió miatt bizalmatlansági indítványt nyújtott be a parlamentben. mivel a munkapárt - az intervenciót támogató álláspontjának megfelelően - a kormány mellett szavazott, az indítványt 94-3 arányban elvetették. tíz baloldali ellenzéki képviselő tartózkodott.

az izraeli kormányfő a szavazás után találkozott philip habibbal, az amerikai elnök közel-keleti különmegbízottjával.

kf lb bd

21.25 080682 1080

fi

..-

sk0085 4 230 mtik2025

nicaragua - észak-amerikai provokáció

havanna, 1982. június 4. /mti/ - hétfőn egy amerikai űrnaszád behatolt nicaragua területi vizeire és csak egy nicaraguai helikopter figyelmeztető lövései nyomán volt hajlandó visszafordulni. az incidenssel kapcsolatban nicaragua tiltakozó jegyzéket intézett az amerikai külügyminisztériumhoz.

miguel d.escoto nicaraguai külügyminiszter ezzel kapcsolatban emlékeztetett: washington olyan időpontban vállalkozott az újabb provokációs cselekményre, amikor nicaragua az egyesült államok válaszáat várja a két ország közötti tárgyalások időpontjának rögzítésére.

mint ismeretes, nicaragua az elmúlt hónapokban már többször volt kénytelen tiltakozni észak-amerikai hadihajóknak nicaraguai felségvizekre való vezénylése ellen, ám washington a tiltakozásokat válasza sem méltatta.

ml/jp lb bd

21.45 080682 0856

..-

sk0086 4 800 mtik2027

mai külpolitikai híreink tartalomjegyzéke sk0001-sk0029-ig budapest, 1982. június 8. /mti/

sk0001 izraeli invázió - kommentár /1.rész/
 sk0002 izrael dél-libanoni inváziója - kommentár /2.rész/
 sk0003 izrael dél-libanoni inváziója - kommentár /3.rész/
 sk0004 pugwash-találkozó
 sk0005 a dél-libanoni harcok színtere - háttéranyag
 sk0006 bucetta
 sk0007 dél-libanon, mint izraeli célpont - háttéranyag
 sk0008 dél-libanon, háttér - /2.rész/
 sk0009 varsói tanácskozás /1.rész/
 sk0010 varsói tanácskozás /2.rész/
 sk0011 haddad őrnagy „miniállama,, - háttér
 sk0012 török alkotmánytervezet
 sk0013 unifil - háttér

fi

sk0014 ensz - cuellar /1.rész/
 sk0015 ensz - cuellar /2.rész/
 sk0016 reagan
 sk0017 falklandi fejlemények
 sk0018 protokolláris nehézségek
 sk0019 libanon - harcok /1.rész/
 sk0020 libanon - harcok /2.rész/
 sk0021 vezető posztok - kínai lap
 sk0022 kirkpatrick
 sk0023 salvador
 sk0024 falkland - kubai vélemények
 sk0025 rövid hírek
 ankara: politikai per
 madrid: trudeau
 prága: japán-cseh
 mexikóváros: mexikói földrengés
 róma: terroristák

sk0026 falkland - vegyes
 sk0027 hamburg utáni kilátások /1.rész/
 sk0028 hamburg utáni kilátások /2.rész/
 sk0029 „beteg”, a pieta
 jp bd

21.56 080682 1390

..-

sk0087 4 800 mtik2028

mai külpolitikai híreink tartalomjegyzéke sk0030-sk0056-ig

sk0030 versailles - japán
 sk00031 latin-amerikai hírek
 sk0032 divsz - nagygyűlés
 sk0033 izraeli invázió /1.rész/
 sk0034 izraeli invázió /2.rész/
 sk0035 csád - francia lapok
 sk0036 libanon - reagálások, visszhang - 1.
 sk0037 libanon - visszhang, reagálások 2. rész
 sk0038 genfi tárgyalások
 sk0039 mount everest - expedíció
 sk0040 lengyel tanácstörvény - háttér /1.rész/
 sk0041 lengyel tanácstörvény - háttér /2.rész/
 sk0042 lengyel tanácstörvény - háttér /3.rész/
 sk0043 a jugoszláv föderáció tanácsa
 sk0044 északi atomfegyvermentes övezet - norvégia

fi

sk0045 rövid hírek:
 moszkva: elhunyt zurab pataridze
 szófia: nemzetközi filozófus tanácskozás
 moszkva: zambiai küldöttség moszkvában
 róma: olasz tábormokok
 zürich: konzulátusok

sk0046 repülőgépszerencsétlenség
 sk0047 namibia - konferencia
 sk0048 pfsz moszkvai képviselő - sajtóértekezlet /1.rész/
 sk0049 pfsz moszkvai képviselő - sajtóértekezlet /2.rész/
 kizárólag a szerkesztőségek tájékoztatására!

sk0050 reagan beszéde a brit parlamentben /1.rész/
 sk0051 reagan beszéde a brit parlamentben /2.rész/
 sk0052 libanon - diplomácia /1.rész/
 sk0053 nszk-usa - spd
 sk0054 libanon - diplomácia /2.rész/
 sk0055 nemzetközi diákszövetség - békeakció
 sk0056 embargó 20.00 óráig
 lidicei békegyűlés - felhívás

jp bd
 21.57 080682 1545

..-

sk0088 4 800 mtik2029

mai külpolitikai híreink jegyzéke sk0057-sk0084-ig

sk0057 rövid hírek:
 kijev: zsvkov
 szófia: unicef-ülésszak
 berlin: maurice bishop
 sk0058 izraeli invázió 2. /1.rész/
 sk0059 izraeli invázió 2. /2.rész/
 sk0060 libanon-ensz-nato
 sk0061 izraeli invázió - tyr
 sk0062 haig sajtóértekezlete
 sk0063 csád - taszs
 sk0064 salvador - összefoglaló
 sk0065 mubarak - bucetta
 sk0066 olaszország - helyhatósági választások
 sk0067 reagan - munkáspárti tiltakozás
 sk0068 ensz - libanon /1.rész/
 sk0069 ensz - libanon /2.rész/
 sk0070 ensz - leszerelési ülésszak

fi

sk0071 ilo-konferencia, magyar felszólalás
 sk0072 brazil repülőszerecsétlenség - 2.
 sk0073 haig a közel-keleten?
 sk0074 holland kormány
 sk0075 falkland - argentina
 sk0076 libanon - ensz, irán, arafat
 sk0077 falkland - fejlemények
 sk0078 embargó 22 óráig
 puja bvt
 sk0079 ensz - leszerelési ülészak - 2.
 sk0080 irak-irán - ico
 sk0081 rövid hírek:
 moszkva: kuznyecov - mulemba
 bukarest: ceausescu
 szófia: kgst - állandó bizottság
 varsó: lengyelország - gépellátási kísérlet
 moszkva: kozmosz-1376
 sk0082 csádi helyzet
 sk0083 izraeli invázió - beirut
 sk0084 begin - asszad
 bd jp
 21.58 080682 1397

--

sk0089 4 800 mtik2030

mai külpolitikai híreink tartalomjegyzéke sk0085-sk0090-ig

sk0085 3. számú kiegészítés
 sk0086 nicaragua
 sk0087 tartalomjegyzék 1.
 sk0088 tartalomjegyzék 2.
 sk0089 tartalomjegyzék 3.
 sk0090 tartalomjegyzék 4.
 bd jp

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében
 főszerkesztő: köves tibor
 szerkesztették: németh gyula
 barabás miklós
 baracs dénes

- vége -

21.59 080682 0527

Fi

--

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség
 Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
 Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

00010/X

Külföldi hírek

budapest, 1982. június 9.

kül.

s z e r d a

sk0001 4 230 mtik1003

goldwater - kina

peking, 1982. június 9. /mti/ - barry goldwater amerikai szenátor tajvani utját támadta keddi számában az új kina hirügynökség kommentárját átvéve a pejsing zsipao, a kínai főváros napilapja. mint írja, goldwater tajvanon a kínai kormánnyal szembenálló és a kínai-amerikai kapcsolatokat szabotáló tevékenységet fejtett ki.

goldwater tajvanon kijelentette, hogy a sziget az egyesült államok legnagyobb „elsüllyeszthetetlen repülőgép-anyahajója,,, és washingtonnak csak tajvant, a „szabad kint,, lehet elismernie. a republikánus politikus ellenezte az anyaország és tajvan újraegyesítését, támadta, és propagandának minősítette a kínai kormány tavaly előterjesztett kilencpontos újraegyesítési javaslatát és megígérte: nyomást fognak gyakorolni a reagan-kormányra annak érdekében, hogy fegyvereket és további harci repülőgépeket adjon el tajvannak.

a pekingi kommentár szerint goldwater a régi kommunistaelenes és kina-ellenes hurokat pengette, de mindenképpen figyelmet érdemel, hogy tajvani utjára akkor került sor, amikor a kínai-amerikai kapcsolatok „komoly próbatétel,, előtt állnak.

a kommentár beismeri, hogy a peking és washington között tajvan ügyében tíz hónapja folyó tárgyalások nem hoztak megoldást, s továbbra is lehetséges, hogy visszaesés következik be a két ország viszonyában.

de